

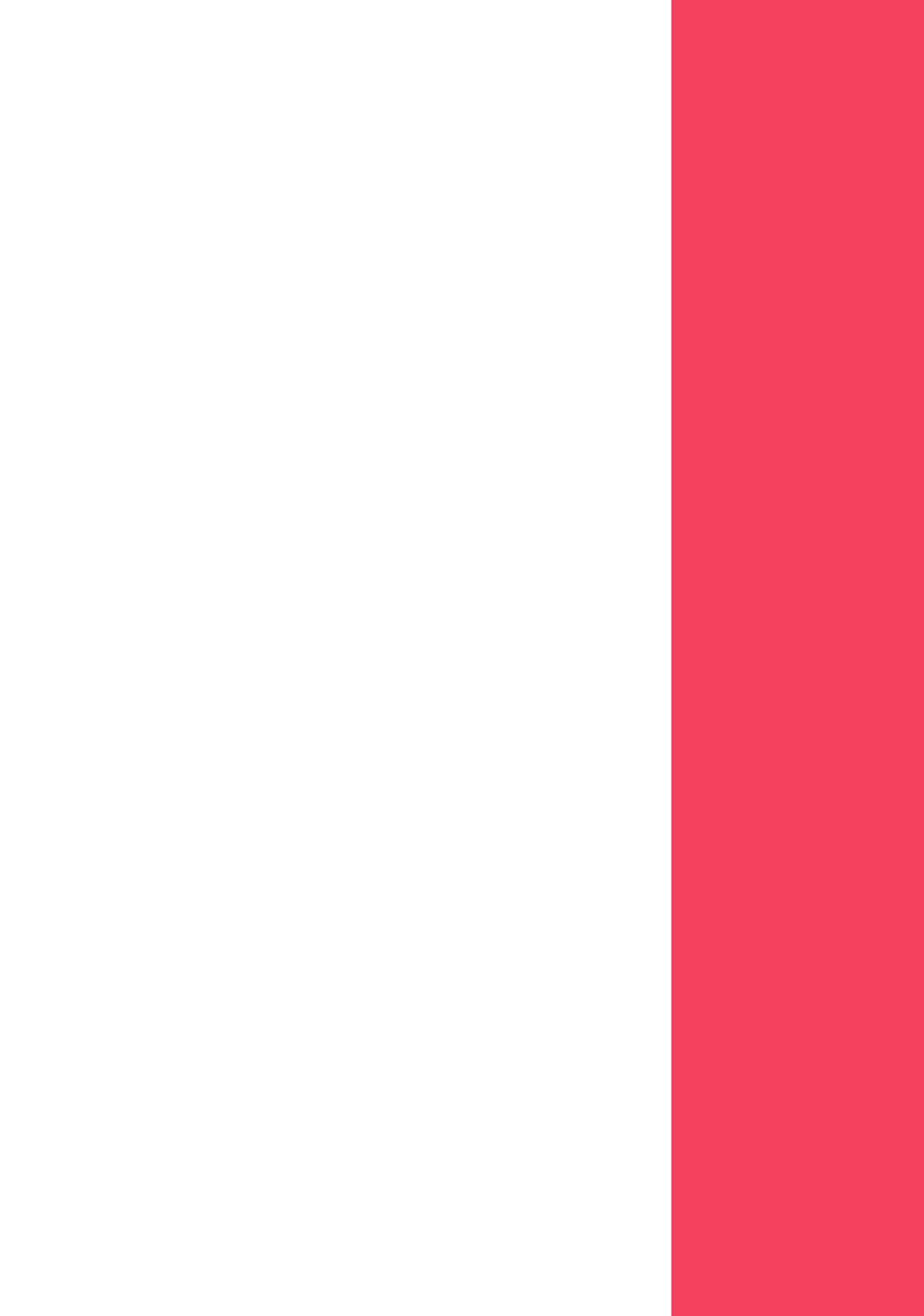
DNEVI VARSTVOSLOVJA 2023

ZBORNİK POVZETKOV

Maja Modic, Igor Areh, Benjamin Flander, Tinkara Pavšič Mrevlje (uredniki)

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

24. Dnevi varstvoslovja, Podčetrtek, 13. in 14. junij 2023

Zbornik povzetkov

Uredniki

Maja Modic

Igor Areh

Benjamin Flander

Tinkara Pavšič Mrevlje

Junij 2023

Naslov <i>Title</i>	24. Dnevi varstvoslovja, Podčetrtak, 13. in 14. junij 2023 <i>24th Days of Criminal Justice and Security, Podčetrtak, 13th & 14th of June 2023</i>
Podnaslov <i>Subtitle</i>	Zbornik povzetkov <i>Book of Abstracts</i>
Uredniki <i>Editors</i>	Maja Modic (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede) Igor Areh (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede) Benjamin Flander (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede) Tinkara Pavšič Mrevlje (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede)
Tehnična urednika <i>Technical editors</i>	Jan Perša (Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba) Barbara Erjavec (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede)
Oblikovanje ovitka <i>Cover designer</i>	Jan Perša (Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba) prirejeno po idejni oblikovni osnovi Aleksandra Podlogarja (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede)
Grafika na ovitku <i>Cover graphic</i>	Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, 2017 oblikovalec Aleksander Podlogar (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede)
Konferenca <i>Conference name</i>	24. Dnevi varstvoslovja
Datum konference <i>Conference date</i>	13. in 14. junij 2023
Kraj konference <i>Conference location</i>	Podčetrtak, Slovenija
Programsko-organizacijski odbor <i>Program-organizing committee</i>	Maja Modic, predsednica, Igor Areh, Benjamin Flander, Tinkara Pavšič Mrevlje, Anja Zahirovič, Barbara Erjavec, Aleksander Podlogar, Violeta Malič, Gregor Bec (vsi Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede)
Založnik <i>Publisbed by</i>	Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba Slomškov trg 15, 2000 Maribor, Slovenija https://press.um.si , zalozba@um.si
Izdajatelj <i>Issued by</i>	Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede Kotnikova ulica 8, 1000 Ljubljana, Slovenija https://www.fvv.um.si , fvv@um.si

Izdaja
Edition Prva izdaja

Vrsta publikacije
Publication type E-knjiga

Dostopno na
Available at <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/762>

Izdano
Published at Maribor, Slovenija, junij 2023

© Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba
/ *University of Maribor, University Press*

Besedilo / *Text* © avtorji in Modic, Areh, Flander, Pavšič Mrevlje, 2023

To delo je objavljeno pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav 4.0 Mednarodna. / *This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 International License.*

Uporabnikom je dovoljeno reproduciranje brez predelave avtorskega dela, distribuiranje, dajanje v najem in priobčitev javnosti samega izvirnega avtorskega dela, in sicer pod pogojem, da navedejo avtorja in da ne gre za komercialno uporabo.

Vsa gradiva tretjih oseb v tej knjigi so objavljena pod licenco Creative Commons, razen če to ni navedeno drugače. Če želite ponovno uporabiti gradivo tretjih oseb, ki ni zajeto v licenci Creative Commons, boste morali pridobiti dovoljenje neposredno od imetnika avtorskih pravic.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Povzetki niso lektorirani. Stališča, izražena v povzetkih, so stališča avtorjev in jih ni mogoče pripisati Univerzi v Mariboru, Fakulteti za varnostne vede ter institucijam, kjer so zaposleni.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

351.78 (082) (0.034.2)

DNEVI varstvoslovja (24 ; 2023 ; Podčetrtek)

24. dnevi varstvoslovja, Podčetrtek, 13. in 14. junij 2023 [Elektronski vir]
: zbornik povzetkov / uredniki Maja Modic ... [et al.]. - 1. izd. - E-zbornik. -
Maribor : Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2023

Način dostopa (URL): <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/762>

ISBN 978-961-286-747-8 (PDF)

doi: 10.18690/um.fvv.4.2023

COBISS.SI-ID 154008067

ISBN 978-961-286-747-8 (pdf)

DOI <https://doi.org/10.18690/um.fvv.4.2023>

Cena Brezplačni izvod
Price

Odgovorna oseba založnika prof. dr. Zdravko Kačič, rektor Univerze v Mariboru
For publisher

Citiranje Modic, M., Areh, I., Flander, B., Pavšič Mrevlje, T. (ur.). (2023).
Attribution *24. Dnevi varstvoslovja, Podčetrtek, 13. in 14. junij 2023.* Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. doi: 10.18690/um.fvv.4.2023

Kazalo

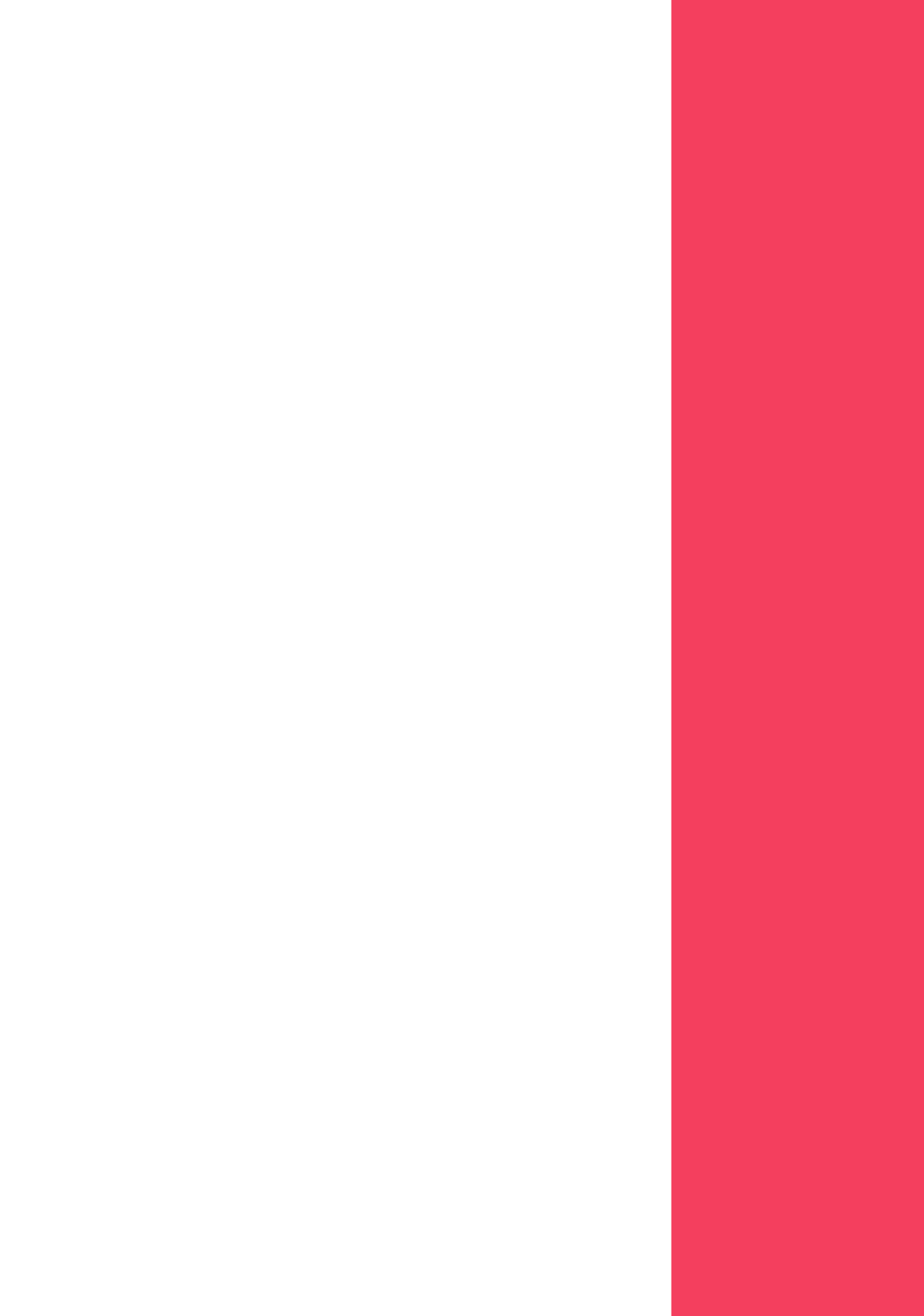
Uvodnik Uredniki	1
OKROGLE MIZE	3
Plenarna okrogla miza »Izzivi in priložnosti ocenjevanja uspešnosti ter učinkovitosti policijskega dela«	5
Okrogla miza »Izzivi zaslišanja in zbiranja obvestil v policijskih postopkih«	7
Okrogla miza »Nadaljnji razvoj zasebnega varovanja v Sloveniji«	9
Okrogla miza »Učinkovit pritožbeni mehanizem nad delom občinskih redarjev, varnostnikov in detektivov – možnosti in dileme«	11
Pogovor z mag. Andrejem Ferlincem, nekdanjim vrhovnim državnim tožilcem in avtorjem knjige Pravna država v Sloveniji in onkraj	13
POVZETKI PRISPEVKOV	15
Ključni izzivi na področju preprečevanja radikalizacije v Sloveniji Emanuel Banutai	17
Institut neprištevnosti z vidika sodne prakse in stališč ljudi Maria Brecej, Miroslav Žaberl, Vanja Erčulj	18
Primer trgovine s človeškimi organi na Kosovu – klinika Medicus Mateja Budna	19
Počutje žensk v Slovenski vojski Robert Bregar	20
Kognitivni izzivi obveščevalne analitike Jaroš Britovšek	21
Spolno nasilje na območjih nočnega življenja skozi oči deležnikov Tinkara Bulovec, Katja Eman	22

S tehnološkimi rešitvami projekta <i>Precinct</i> do večje odpornosti kritične infrastrukture v Ljubljani	23
Tinkara Bulovec, Roman Fortuna	
Vpliv starosti prebivalcev glede preferenc do različnih modelov policijske dejavnosti	24
Irena Cajner Mraović, Ivana Radić, Branko Lobnikar, Kaja Prislan Mihelič	
Nasilje nad starejšimi – še vedno tabu tema	25
Saša Car	
Problematika zlorabe drog pri zaprtih osebah v Zavodu za prestajanje kazni zapora in mladotniškega zapora Celje	26
Izidor Derganc	
Pomen multidisciplinarnega povezovanja pri obravnavi oseb s težavami v duševnem zdravju	27
Mojca Dolinar	
Izvajanje raziskovalnih projektov Ciljnih raziskovalnih programov v policiji	28
Džemal Durić	
Polijsko delo v skupnosti na območju Policijske uprave Murska Sobota – primerjava med urbanimi in ruralnimi predeli Pomurja	29
Katja Eman, Damir Ivančić, Dejan Bagari	
Napeljevalna vprašanja – kdo se jim lahko upre?	30
Vanja Ida Erčulj, Ajda Šulc	
Vpliv pritožbenih in disciplinskih postopkov na stopnjo organizacijskega cinizma v slovenski policiji	31
Stanislav Filipič, Branko Lobnikar	
Predstavitev projekta <i>Innocent</i>: krepitev domneve nedolžnosti pri uporabi elektronskih dokazov	32
Benjamin Flander, Rade Trivunčević	
Informacijska varnost cestnih vozil in varnostna tveganja	33
Anton Galun	
Ali je možen mir v Ukrajini? Dejavniki sodobnih mirovnihi procesov	34
Maja Garb	
Mirnodobne dejavnosti oboroženih sil kot vir ogrožanja okolja: analiza stališč prebivalcev lokalne skupnosti	35
Silvo Grčar, Andrej Sotlar, Katja Eman	

Analiza primera posilstva iz Centralnega parka v New Yorku Metka Gregorič	36
Usposobljenost in profesionalne kompetence zaporskih delavcev v Sloveniji Rok Hacin, Gorazd Meško	37
Videonadzorni sistem v zaporu – višja raven nadzora in omogočanja varnosti ali tihi ubijalec tretmaja? Nastja Holc, Jernej Agrež	38
Apliciranje sočutja za učinkovitejšo obravnavo probacijskih oseb Jana Ilešič, Julija Horvat	39
Delo s povzročitelji nasilja v zavodih za prestajanje kazni zapora Vanja Jakopin	40
Doping in boj proti dopingu v teku na smučeh Anita Klemenčič	41
Pogostost nasilnih kaznivih dejanj odraslih otrok nad starši v Sloveniji Monika Klun, Aleš Bučar Ručman, Danijela Frangež	42
Preliminarni rezultati samonaznanitvene študije o mladoletniškem prestopništvu in viktimizaciji (ISR4) Iza Kokoravec, Gorazd Meško	43
Glosar angleško-slovenskih varstvoslovnih kolokacij Mojca Kompara Lukančič	44
Socialno delo v zavodu za prestajanje kazni zapora Julija Mejač Leskovšek	45
Policijsko delo v skupnosti v Sloveniji: preliminarne ugotovitve Gorazd Meško, Katja Eman, Maja Modic, Rok Hacin	46
Priročnik Evropske mreže za preprečevanje kriminalitete (EUCPN) o policijskem delu v skupnosti v Evropi (2019) – nekaj ključnih ugotovitev Gorazd Meško, Alen Golobič	47
Pristop ter komunikacija policije z najdeno pogrešano osebo z demenco Neža Miklič	48
Zalezovanje kot samostojno kaznivo dejanje in zalezovanje kot vrsta nasilja pri kaznivem dejanju nasilja v družini Neža Miklič	49

Izvrševanje probacijskih nalog skozi prizmo zakonodaje Danijela Mrhar Prelič, Barbara Starič Strajnar	50
Vidiki zagotavljanja varnosti na javnih prireditvah – pregled zakonskih zahtev v upravnem postopku izdaje dovoljenja za izvedbo javne prireditve Martin Muženič, Alenka Mahne	51
Mednarodni standardi za duševno zdravje pri obravnavi oseb v zaporih in probaciji Miha Novak	52
Pravni okvir delovanja organov za notranje zadeve v procesu osamosvajanja Republike Slovenije David Petelin, Tomaž Čas	53
Varno komuniciranje v postopkih, pri katerih sodelujejo pomožni policisti Jasmina Pinoza	54
Vloga zasebnega varovanja pri zagotavljanju notranje varnosti v Republiki Sloveniji Klara Podnar, Tomaž Čas	55
Izzivi, posebnosti in priložnosti obravnave starejših žrtev nasilja Teja Primc, Branko Lobnikar, Kaja Prislan Mihelič	56
Pregled pristopov k ocenjevanju dela policijskih organizacij Teja Primc, Anže Mihelič, Kaja Prislan Mihelič	57
Ali korupcija omejuje reforme v zdravstvu? Boštjan Slak, Maja Loknar, Aleš Behram, Bojan Dobovšek	58
Pritožbeni mehanizmi nad delom občinskih redarjev, varnostnikov in detektivov – predlogi možnih nadgradenj Andrej Sotlar, Miha Dvojmoč, Bernarda Tominc, Maja Modic	59
Pravodajna moč občin pri predpisovanju prekrškov za zagotavljanje lokalne varnosti Bojan Tičar	60
Vpliv direktive NIS2 na ponudnike storitev upravljanja kibernetске varnosti Sara Tomše, Blaž Markelj	61
Krizne intervencije v zaporu z vidika strokovnega delavca Urška Tropauner, Katja Voh	62

Hibridne grožnje in kibernetna varnost	63
Matjaž Trunkelj, Blaž Markelj	
Opredelevanje psiholoških težav na srednjih šolah	64
Freia Verbinc, Taša Torbica, Isabel Češljar, Timeja Oset, Evelin Juha	

Uvodnik

UREDNIŠKI ODBOR ZBORNIKA POVZETKOV

Zbornik povzetkov 24. Dnevoov varstvoslovja sestavljajo povzetki okroglih miz in prispevkov, ki odražajo aktualno strokovno, znanstveno in raziskovalno delo avtorjev na področju varstvoslovja.

Plenarni del konference smo posvetili razpravi o aktualnih pristopih in izzivih ocenjevanja uspešnosti, učinkovitosti in kakovosti policijskega dela, dobrih praksah in možnostih njihove uporabe v Sloveniji. Razpravljavci bodo iskali rešitve za razvoj celostnega in enovitega pristopa k ocenjevanju policijskega dela, ki bo prilagojen naravi, ciljem in operativnim zmožljivostim slovenske policije. Načrtovane so še tri okrogle mize, ki naslavlajo izzive zaslšanja in zbiranja obvestil v policijskih postopkih, nadaljnji razvoj zasebnega varovanja v Sloveniji in učinkovit pritožbeni mehanizem nad delom občinskih redarjev, varnostnikov in detektivov. V posebnem pogovoru z Andrejem Ferlincem, nekdanjim vrhovnim državnim tožilcem in avtorjem knjige Pravna država v Sloveniji in onkraj pa bomo naslovili konceptualna vprašanja pravne države, še posebej aktualne izzive in probleme pri uveljavljanju tega koncepta v kazenskem pravu in pravosodju.

Glavni poudarki letošnjih prispevkov se vežejo na teme s področja policijske dejavnosti, detektivske dejavnosti, varnosti v lokalnih skupnostih, proučevanja in preprečevanja različnih oblik nasilja, preiskovanja kaznivih dejanj, kriminologije, penologije, sodobnih tehnologij pri zagotavljanju varnosti in drugih aktualnih varnostnih izzivov sodobne družbe.

Že več kot dve desetletji ostajamo zvesti glavnim ciljem konference Dnevi varstvoslovja: predstaviti najnovejša varstvoslovna spoznanja in raziskovalne ugotovitve, primere dobre prakse ter primere uspešnih prenosov znanj v prakso, omogočiti stik med teoretiki in praktiki ter pospešiti razgrinjanje in reševanje aktualnih problemov na področju varstvoslovja. Dnevi varstvoslovja tudi tokrat, peto leto zapored, gostijo Dan detektivske dejavnosti v organizaciji Detektivske zbornice Republike Slovenije.

V uredniškem odboru se zahvaljujemo vsem udeležencem konference, ki s svojimi prispevki in sodelovanjem soustvarjate Dneve varstvoslovja. Veselimo se srečanja, zanimivih razprav in novih idej 13. in 14. junija 2023 v Podčetrtku.

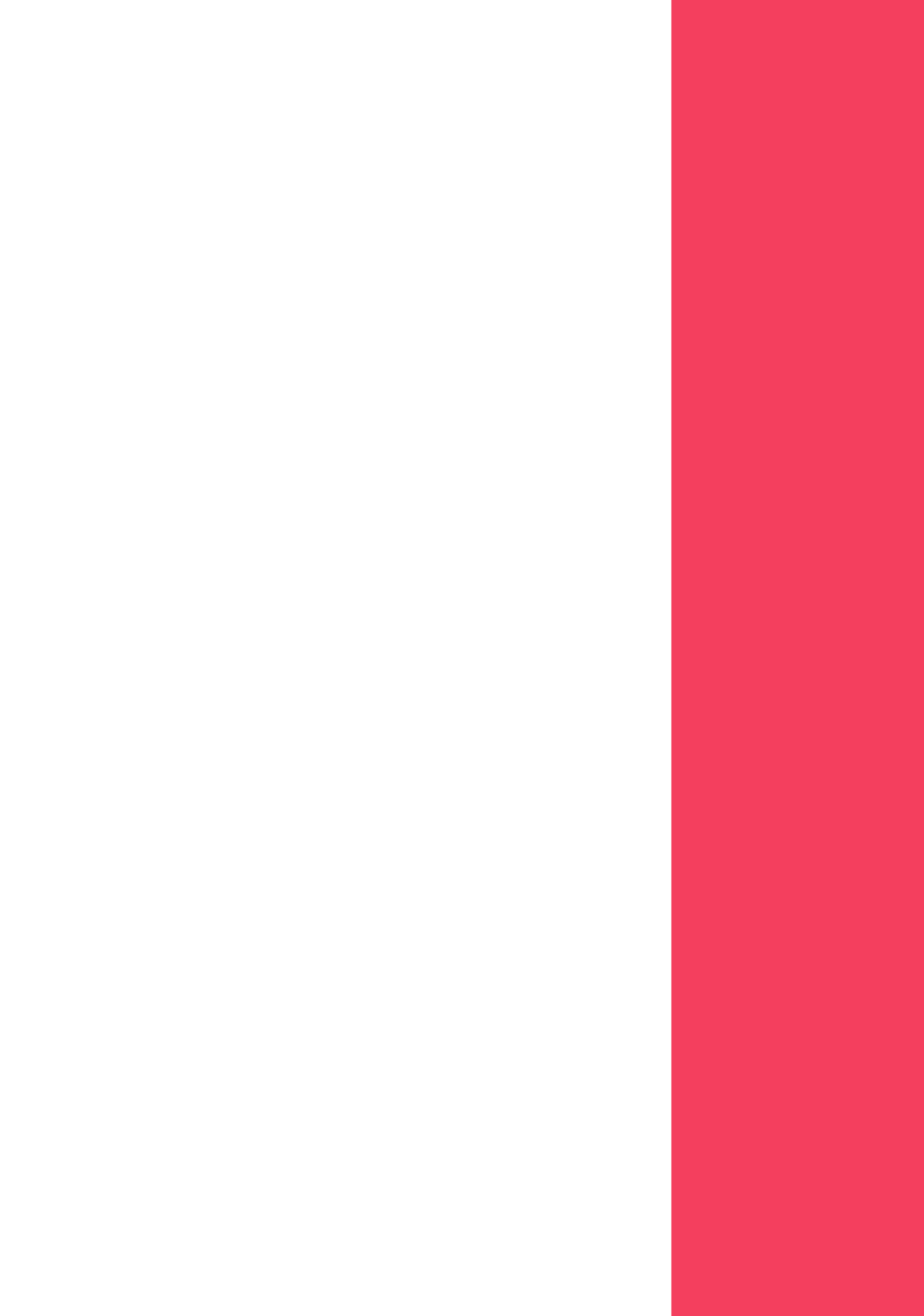
Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

OKROGLE MIZE

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Plenarna okrogla miza »Izzivi in priložnosti ocenjevanja uspešnosti ter učinkovitosti policijskega dela«

MODERATOR: KAJA PRISLAN MIHELIC

RAZPRAVLJAVCI: DARKO ANŽELJ, DAMIR IVANČIČ, GREGOR HUDRIČ,
BRANKO LOBNIKAR

Izhodišča. Celovito merjenje kriterijev uspešnosti in učinkovitosti policije je ključen dejavnik strateškega upravljanja sodobne policijske organizacije in način ugotavljanja doseganja organizacijskih ciljev, družbenih učinkov, spremljanja kakovosti in identificiranja priložnosti za izboljšave policijskega dela. Glede na njeno dolgoročno razvojno strategijo, srednjeročne cilje ter temeljne usmeritve si slovenska policija prizadeva za krepitev odličnosti njenega delovanja, pri čemer stremi k vzpostavitvi celostnega sistema upravljanja kakovosti in razvoja mehanizmov merjenja uspešnosti in učinkovitosti. Merjenje rezultatov in družbenih učinkov policijskega dela je zahtevna naloga. Gre za kompleksen sistemski, strateški in metodološki izziv. Tako v konkretni policijski praksi kot raziskovalnem okolju je mogoče zaslediti zelo heterogene pristope, poglede in stališča na tem področju. Primerjava policijskih organizacij po svetu kaže na veliko raznolikost v ureditvi pristopov k merjenju in ocenjevanju uspešnosti ter učinkovitosti, tako z vidika deležnikov, ki izvajajo in sodelujejo v meritvah, ciljev in osredotočenosti policij, posledično pa tudi metodah in načinih ocenjevanj. Razlog za takšno fluidnost je predvsem v naravi policijskega dela, ki zajema raznotera opravila, naloge in cilje, ki jih ni mogoče presojati na enak način, kot tudi kontekstualne, organizacijske in strukturne razlike ter razlike v okoljih (skupnostih) izvajanja policijske dejavnosti. Med nekatere ključne izzive, s katerimi

se soočajo policijske organizacije pri upravljanju in merjenju uspešnosti ter učinkovitosti, sodijo tudi odvisnost rezultatov od drugih (povezanih) deležnikov, spremenljivost razmer, ki lahko zahtevajo spremembe v prioritetah, subjektivnost pri izvajanju meritev, prirejanje in manipuliranje s podatki za prikazovanje dobrih rezultatov in pomanjkljiva uporabna vrednost rezultatov merjenja za odločitve in načrtovanje izboljšav. Izzive dodatno krepi tudi dejstvo, da je določene dejavnosti policije lažje ocenjevati kot nekatere druge, pri tem pa velja, da je lažje meriti naloge, ki se povezujejo s tradicionalnim (reaktivnim) delom policije, večji izzivi pa se pojavijo pri merjenju sodobnejših (preventivno in proaktivno naravnanih) dejavnosti. V sistemu upravljanja in merjenja uspešnosti je zato treba določiti natančne kazalnike uspešnosti ter jih ustrezno prioritizirati oz. utežiti. Pri tem je priporočljivo zasnovati multidimenzionalni pristop, ki v kontekstu uspešnosti obsega kakovost, omogoča oceno učinkovitosti in poleg kvantitativnih vključuje tudi kvalitativne indikatorje. Okrogla miza bo namenjena razpravi o aktualnih pristopih in izzivih ocenjevanja uspešnosti, učinkovitosti in kakovosti policijskega dela, dobrih praksah in možnostih njihove uporabe v Sloveniji. Iskali bomo rešitve za razvoj celostnega in enovitega pristopa k ocenjevanju policijskega dela, ki bo prilagojen naravi, ciljem in operativnim zmogljivostim slovenske policije.

Ključne besede: policija, policijsko delo, uspešnost, učinkovitost, Slovenija

O razpravljavcih:

Kaja Prislan Mihelič

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija.

Darko Anželj

Generalna policijska uprava, Ljubljana, Slovenija

Damir Ivančič

Policija, Policijska uprava Murska Sobota, Murska Sobota

Gregor Hudrič

Ministrstvo za notranje zadeve, Ljubljana, Slovenija

Branko Lobnikar

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija

Okrogla miza »Izzivi zaslišanja in zbiranja obvestil v policijskih postopkih«

MODERATOR: DAMJAN APOLLONIO

RAZPRAVLJAVCI: MITJA JAGER, ŠPELA KOLETA, IVAN PRIDIGAR

Izhodišča. Posodobitev Zakona o kazenskem postopku, s katero je policija pridobila možnost zasliševanja osumljencev, je operativno delo policistov gotovo izboljšala, hkrati pa zaradi obvezne navzočnosti odvetnika pri zaslišanju dala osumljencu izbiro, ali bo zaslišan ali bo od njega pridobljena zgolj izjava. Na takšne in druge številne izzive že vrsto let opozarjajo slovenski kriminalisti, nekatere pa je izrisal posvet Zbiranje obvestil in zaslišanje: kriminalistični in kazenskopравни vidiki, ki je potekal aprila 2023 na Policijski akademiji. Na eni strani gre za izzive čisto formalistične in postopkovne narave. Npr. čakanje na zagovornika osumljenca, ki mu ob zaslišanju pripada, in časovna stiska zaradi privedbe storilca pred preiskovalnega sodnika v 48 urah od pridržanja. Na drugi strani pa gre za izzive, ki na neki način zahtevajo materializacijo kriminalističnega spoznavnega procesa. Tako zaslišanje kot zbiranje obvestil od preiskovalcev zahtevata posedovanje izjemno širokega nabora veščin. Od komunikacijskih spretnosti, poznavanja psihologije do poznavanja pravnih okvirjev, znotraj katerih deluje. In kljub pooblastilom, ki jih daje pravni okvir, kriminaliste pogosto omejuje in postavlja v dvom predvsem glede doseganja dokaznih standardov, ki so vedno pogostejše razlog za izločanje dokazov v kazenskem postopku.

Tudi z začetkom zaslišanja prič in osumljencev v sodnih dvoranah se nabor izzivov ne zmanjša. Izrisujejo se v pestri, na trenutke lahko celo sovražni in agresivni retoriki med subjekti na glavnih obravnavah. In čeprav je bistvo takratnega postopka, da se kritično ovrednotijo in pretehtajo dokazi, pridobljeni v predkazenskem postopku, preiskovalci, priče in mogoče tudi nekateri tožilci retoriko doživljajo kot izredno napadalno, celo žaljivo. Tako se poraja vprašanje, ali bi moral biti sodnik do akterjev bolj zaščitniški in na sodišču zagotavljati boljšo kulturo dialoga. Zaradi aktivne vloge sodnika v slovenskem kazenskoprnem sistemu je določenih taktik diskreditacij obrambe deležen tudi on ali ona. Da mora tudi sodnik poznati taktiko izpraševanja, se kaže kot nov izziv, saj se kriminalistični predmeti, kjer je veliko poudarka na teh vsebinah, odstranjujejo iz predmetnika slovenskih pravnih fakultet.

Namen okrogle mize je podati nekaj pogledov in predlogov rešitev na izpostavljene in nekatere druge izzive.

Ključne besede: zbiranje obvestil, zaslišanje, človekove pravice, osebni dokazi, Slovenija

O razpravljavcih:

Damjan Apollonio

Generalna policijska uprava, Uprava kriminalistične policije, Ljubljana, Slovenija.

Mitja Jager

Generalna policijska uprava, Uprava kriminalistične policije, Ljubljana, Slovenija.

Špela Koleta

Višje sodišče v Ljubljani, Ljubljana, Slovenija.

Ivan Pridigar

Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije, Ljubljana, Slovenija.

Okrogla miza »Nadaljnji razvoj zasebnega varovanja v Sloveniji«

MODERATOR: MIHA DVOJMOČ

RAZPRAVLJAVCI: GABER KRISTAN, BRANKO SLAK, ANDREJ SOTLAR,
MILAN VIDEMŠEK

Izhodišča. Fakulteta za varnostne vede Univerza v Mariboru v letih 2022–2024 izvaja Ciljni raziskovalni projekt Ustreznost in nadaljnji razvoj sistemske ureditve zasebnega varovanja in področnega strokovnega interesnega združevanja v Republiki Sloveniji (V5-2285), ki ga sofinancirata ARRS in MNZ RS. Hkrati je na MNZ RS ustanovljena Delovna skupina za pripravo strategije na področju zasebnega varovanja. Po dobrih treh desetletjih razvoja sodobnega zasebnega varovanja je nastopil čas, ko je treba opraviti strateški premislek, kako naprej na področju zasebnega varovanja. Slovenija sodi med države, ki imajo najbolj celovito regulirano zasebno varovanje, kar potrjujejo tudi mednarodne raziskave. To niti ne preseneča, saj je do zdaj sprejela že tri posebne zakone na tem področju, pred slabim poldrugim desetletjem pa tudi strategijo na področju zasebnega varstva. Poleg tega zasebno varovanje obravnavajo tudi druge strategije, kot sta nacionalnovarnostna in strategija za preprečevanje kriminalitete. Praksa kljub temu kaže, da vse vendarle ni popolno, zato bo okrogla miza naslovlila nekatera strateška vprašanja prihodnjega razvoja zasebnega varovanja. Po kratki oceni dosedanjega razvoja bo sledila identifikacija izzivov in razprava o možnih odgovorih nanje. Tako okrogla miza ne bo mogla mimo interesov in vloge države na področju zasebnega varovanja, vloge zasebnega varovanja pri varovanju kritične infrastrukture, vloge naročnikov zasebnovarnostnih storitev, strokovnega interesnega združevanja na področju zasebnega varovanja ipd.

Ključne besede: zasebno varovanje, zasebnovarnostne storitve, strokovna združenja, sistemska ureditev, Slovenija

O razpravljavcih:

Miha Dvojmoč

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija.

Gaber Kristan

Ministrstvo za notranje zadeve RS, Sektor za zasebno varstvo in občinska redarstva, Ljubljana, Slovenija.

Branko Slak

Zbornica za razvoj slovenskega zasebnega varovanja, Ljubljana, Slovenija.

Andrej Sotlar

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija.

Milan Vačovnik

TÜV SÜD Sava d.o.o., Ljubljana, Slovenija.

Okrogla miza »Učinkovit pritožbeni mehanizem nad delom občinskih redarjev, varnostnikov in detektivov – možnosti in dileme«

MODERATOR: ANDREJ SOTLAR

RAZPRAVLJAVCI: MIHA DVOJMOČ, ROMAN LAVTAR, DARIJO LEVAČIČ,
BRANKO SLAK

Izhodišča. Zaposleni v institucijah, ki imajo policijsko/varnostno/nadzorstveno vlogo, razpolagajo s pooblastili, s katerimi posegajo v temeljne človekove pravice in svoboščine. To velja tudi za občinske redarje, zasebne varnostnike in detektive. Čeprav so njihova pooblastila/ukrepi/upravičenja precej podobna tistim, ki jih imajo policisti, pa nadzor nad njimi ni tako celovit, kar se kaže tudi v neobstoju primerljivih pritožbenih postopkov, preko katerih bi se lahko posamezniki pritožili zoper njihovo ravnanje. Na Fakulteti za varnostne vede Univerze v Mariboru je v letih 2021–2023 potekal Ciljni raziskovalni projekt Učinkovit pritožbeni mehanizem nad delom občinskih redarjev, varnostnikov in detektivov (V5-2149), ki so ga sofinancirali Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS, Ministrstvo za notranje zadeve RS in Ministrstvo za javno upravo RS. Projekt je poskušal najti odgovore na naslednja vprašanja: 1) kakšen je pomen uvedbe pritožbenega postopka zoper občinske redarje, varnostnike in detektive z vidika varovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin; 2) kakšen nadzor nad navedenimi subjekti bi bil najučinkovitejši za varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin; in 3) kakšne so možnosti za poenotenje standardov pritožbenih mehanizmov pri neupravičenih

in prekomernih posegih v človekove pravice in dostojanstvo s strani teh represivnih subjektov po vzoru pritožbenega postopka zoper policiste. Okrogla miza bo potekala okrog teh vprašanj, fokusirala pa se bo na modele pritožbenih postopkov, ki so bili oblikovani na osnovi ugotovitev projekta in bodo predstavljeni kot uvod v okroglo mizo. Možnosti nadgradnje obstoječih postopkov torej obstajajo, a obstajajo tudi določene dileme.

Ključne besede: pritožbeni postopki, občinski redarji, varnostniki, detektivi, Slovenija

O razpravljavcih:

Andrej Sotlar

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija.

Miha Dvojmoč

Detektivska zbornica Republike Slovenije, Ljubljana, Slovenija.

Roman Lavtar

Ministrstvo za javno upravo Republike Slovenije, Ljubljana, Slovenija.

Darijo Levačič

Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije, Ljubljana, Slovenija.

Branko Slak

Zbornica za razvoj slovenskega zasebnega varovanja, Ljubljana, Slovenija.

Pogovor z mag. Andrejem Ferlincem, nekdanjim vrhovnim državnim tožilcem in avtorjem knjige *Pravna država v Sloveniji in onkraj*¹

MODERATOR: BENJAMIN FLANDER

Izhodišča. Mag. Andrej Ferlinc spada med najvidnejša imena med slovenskimi državnimi tožilci. Kot strokovnjak s področja kazenskega prava in avtor več kot dvesto znanstvenih in strokovnih del ima za seboj štiri desetletja tožilskega dela. Deloval je na različnih področjih dela in vseh ravneh državnotožilske organizacije, nazadnje na Vrhovnem državnem tožilstvu, kjer je vodil oddelek za kazenske zadeve. Sodeloval je v zahtevnih in odmevnih kazenskih primerih, med katerimi tako in drugače izstopa zadeva Patria. V prispevku, ki ga je ob njegovi upokojitvi leta 2021 objavil časnik *Delo*, je avtorica zapisala, da mu nesporne strokovne avtoritete ne priznavajo le nekdanji kolegi, pač pa tudi »nasprotniki« iz odvetniških vrst. Mag. Ferlinc je bil kot predavatelj kazenskega prava vrsto let zunanji sodelavec Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru. Na začetku letošnjega leta je pri Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani, v sodelovanju s Pravno fakulteto Univerze v Mariboru, izšla monografija *Pravna država v Sloveniji in onkraj*, ki je po *Motivih za kazniva dejanja* že drugo njegovo monografsko delo v zadnjih treh letih. Knjiga je po oceni recenzentov vrhunska razprava o delovanju in pomanjkljivostih pravne države v Sloveniji in širše, pri čemer avtorjeva kritična refleksija poleg

¹ Pogovor organiziran v sodelovanju s Srednjeevropsko mrežo profesorjev (Central European Professors' Network).

poglobljenega teoretičnega znanja vključuje uvide, ki so nastali na podlagi njegovih dolgoletnih praktičnih izkušenj v pravosodju. Gost in moderator se bosta v pogovoru osredotočila na konceptualna vprašanja pravne države, še posebej pa na aktualne izzive in probleme pri uveljavljanju tega koncepta v kazenskem pravu in pravosodju. V pogovoru bodo naslovljeni nekateri pomembni sodni primeri, pri katerih je obtožbo zastopal mag. Ferlinc. Gost bo odgovarjal tudi na vprašanja poslušalcev.

Ključne besede: pravna država, kazensko pravo, pravosodje, državno tožilstvo, Slovenija

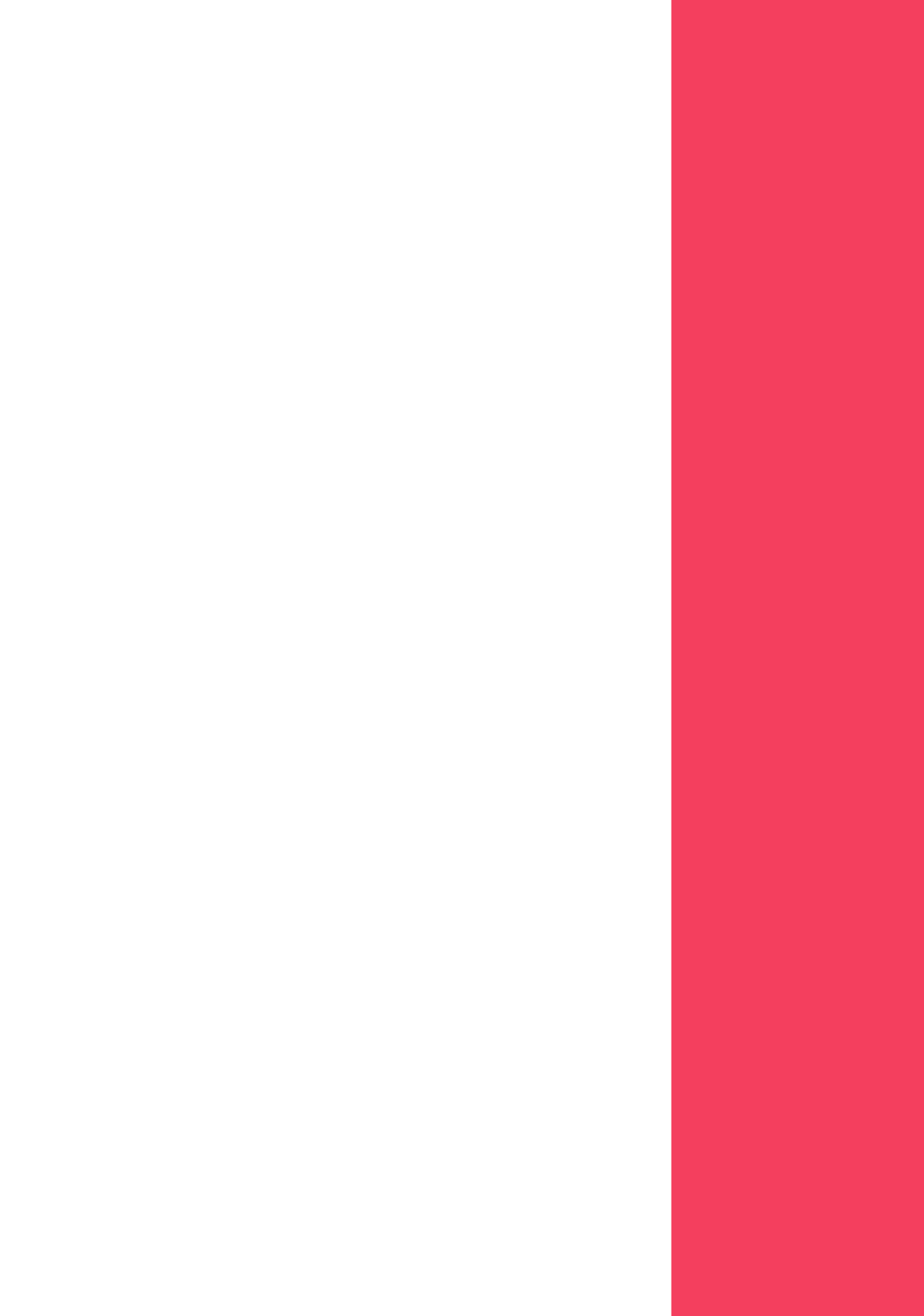
Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

POVZETKI

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Ključni izzivi na področju preprečevanja radikalizacije v Sloveniji

EMANUEL BANUTAI

Ministrstvo za pravosodje, Uprava za probacijo, Ljubljana, Slovenija
emanuel.banutai@gov.si

Fenomen radikalizacije je dobro poznan v strokovni javnosti. Temu botrujejo številni tragični dogodki globalno. Slovenija velja po strokovnih ocenah za relativno varno državo, kjer se ta problematika (še)ni reflektirala v okolje. Posledično je z znanstvenoraziskovalnega vidika to nekoliko podhranjena tematika, vključno v okolju izvrševanja kazenskih sankcij, ki je vendarle ne gre zanemarjati. Ključni deležniki morajo biti čim bolj pripravljeni na prihodnje scenarije. Prispevek črpa ugotovitve na zaznane izzive iz mednarodnega projekta HOPE, ki celovito naslavlja procese radikalizacije, deradikalizacije, opuščanja in odmikanja kakor tudi preprečevanja in boja zoper nasilni ekstremizem v zaporskem in probacijskem okolju ter širšem kontekstu civilne družbe. Dejavnosti temeljijo na analizi stanja ter pripravljeni oceni potreb. Slednja izpostavlja vrzeli v sprejetih strategijah in zakonskih normah, potrebo po dostopu do sodobnih informacij s področja radikalizacije, po medagencijskem/čezmejnem sodelovanju ter izmenjavi informacij, potrebo po orodjih ocenjevanja tveganja in potreb, po krepitvi kapacitet in razvoju rehabilitacijskih programov za radikalizirane posameznike ter pričakovane delovne pogoje, potrebne za učinkovito delo praktikov. Končni rezultat so produkti za strokovnjake na področju kazenskega pravosodja in širše. S tem celotna regija pridobiva znanja in izkušnje, predvsem pa mrežo povezanih strokovnjakov in praktikov. V smislu celovite obravnave problematike se mora tudi Slovenija v prihodnje ustrezno odzvati na te izzive.

Ključne besede: radikalizacija, deradikalizacija, nasilni ekstremizem, odmikanje, preprečevanje, sodelovanje, probacija, zapori, civilna družba

Institut neprištevnosti z vidika sodne prakse in stališč ljudi

MARIA BRECELJ, MIROSLAV ŽABERL, VANJA IDA ERČULJ

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija

maria.brecelj@student.um.si, miroslav.zaberl@gmail.com, vanja.erculj@um.si

Institut neprištevnosti je eden osnovnih institutov v kazenskem pravu. V svoji definiciji in praksi zajema več različnih strok. V največji meri sodišča sodelujejo z izvedenci psihološke in psihiatrične stroke za pomoč pri ocenjevanju prištevnosti obdolženega. Z raziskavo sodne prakse smo ugotovili, da je največkrat vzrok za ugotovljeno neprištevnost duševna motnja, le izjemoma je vzrok osebnostna motnja in v skoraj polovici vseh neprištevnih primerov je bil v kombinaciji z motnjo vzrok tudi vpliv drog ali alkohola. V večini primerov je bil za podajo mnenja pozvan le en sodni izvedenec psihiatrične stroke. Sodni izvedenec psihološke stroke samostojno ni nikoli zadostoval merilom za presojo prištevnosti. V vseh primerih, kjer sta bila dva izvedenca, sta bili njuni mnenji enotni. Iz analize pritožbenih razlogov smo razbrali, da so se v vseh analiziranih judikatih, razen v enem, različni razlogi nanašali na prištevnost. Med analizo stališča ljudi smo ugotovili, da imajo anketiranci negativno mnenje o neprištevnih storilcih, vendar v primerih lažjih kaznivih dejanj niso nagnjeni k njihovemu kaznovanju. Anketiranci so v več kot 50 % primerov enako ugotovili prištevnost storilca, kot jo je presodilo sodišče.

Ključne besede: neprištevnost, sodna praksa, mnenje ljudi, zaznavanje, duševna motnja

Primer trgovine s človeškimi organi na Kosovu – klinika Medicus

MATEJA BUDNA

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
mateja.budna@student.um.si

V prispevku predstavljamo analizo primera Medicus o nezakonitih transplantacijah, preprodaji človeških organov, organizirani kriminaliteti, nezakonitemu izvajanju zdravniške dejavnosti in zlorabi uradnega položaja ter oblasti. V prištinski zasebni kliniki Medicus so zdravniki in drugo medicinsko osebje sodelovali pri nezakonitih presaditvah človeških organov in trgovini z ljudmi. Novačeni darovalci organov, ki so živeli v izredno slabih socialnih in ekonomskih razmerah, so prihajali predvsem iz vzhodnoevropskih in srednjeazijskih držav. Za organe so jim v kliniki Medicus obljubljali do 15.000 evrov, prejemniki, večinoma premožni Izraelci, pa so za organe plačevali tudi do 100.000 evrov. Primer Medicus je bil odkrit leta 2008, in sicer potem, ko se je na prištinskem letališču zgrudil turški državljani, ki so mu v Prištini odstranili ledvico. V preiskavi so ugotovili, da naj bi na kliniki Medicus v letu 2008 opravili najmanj 30 nezakonitih odstranitvev in presaditev ledvic. Človeške organe so s Kosova pošiljali v Nemčijo, Skandinavijo, Združene države Amerike, Izrael, Veliko Britanijo ter v druge zahodne države. Najstrožjo kazen je sodišče prisodilo prištinskemu urologu Ljuftiju Dervišiju, sicer lastniku klinike Medicus.

Ključne besede: organizirana kriminaliteta, trgovina s človeškimi organi, nezakonite transplantacije, klinika Medicus, Kosovo

Počutje žensk v Slovenski vojski

ROBERT BREGAR

Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije, Ljubljana, Slovenija
robert.bregar@student.um.si

Temeljni cilj proučevanja problematike, povezane z ženskami v oboroženih silah (OS), in raziskovanja njihovega počutja v tej sredini je opozoriti na problematiko mešanih kolektivov v OS. Ugotoviti smo poskušali, kako ženske dejansko doživljajo službo kot pripadnice OS. Do leta 2003 se je večji del enot in poveljstev SV (Slovenska vojska) ukvarjalo z usposabljanjem nabornikov in urjenjem rezervne sestave, ki so bili moškega spola. Leta 2003 pa se je za mnoge v SV zelo spremenil način razmišljanja kot način dela v domeni, da SV ni izključno moška institucija. Rezultate naših raziskav je mogoče primerjati med sabo in jih primerjati z rezultati predhodnih raziskav in raziskav v drugih oboroženih silah, ter avtorje povabiti k sodelovanju pri nadaljnjih raziskavah. V primerjavi rezultatov med leti 2002, 2012 in 2023 se bomo dotaknili predvsem tematike zadovoljstva žensk v SV, ki kljub odstotnemu naraščanju števila žensk statistično upada. Napredovanja žensk v tem obdobju so spodbudna, a je kljub temu pri vprašanju o karierni poti zaznati padec po navdušenju nad kariero v SV.

Ključne besede: Slovenska vojska, ženske, počutje, zadovoljstvo, kariera

Kognitivni izzivi obveščevalne analitike

JAROŠ BRITOVŠEK

Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije, Ljubljana, Slovenija
jaros.britovsek@mors.si

Obveščevalna analitika je del procesa obveščevalne dejavnosti, katere namen je svojim uporabnikom predstaviti hitre, točne in zanesljive podatke ter ocene. Gre za kognitivni proces odločanja, ki deluje v negotovem in tajnem družbeno-kulturnem okolju in je pogosto zaznamovan s prevarami, nujnostjo ter časovnimi pritiski. Ker pa racionalno in logično razmišljanje zahteva dodaten miselni napor, ustrezne podatke in čas, je obveščevalna analitika pogosto izpostavljena kognitivnim pristranostim ter logičnim zmotam. Kognitivne pristranosti so sistematične kognitivne lastnosti in nagnjenja v našem razmišljanju in sklepanju, ki niso vedno v skladu z načeli logike in racionalnega razmišljanja. Izhajale naj bi iz uporabe hevristik oziroma miselnih bližnjic, ki jih ljudje uporabljamo podzavestno ali zavestno. V prispevku bodo predstavljeni nekateri od kognitivnih izzivov, s katerimi se obveščevalna analitika pogosto sooča.

Ključne besede: obveščevalna dejavnost, obveščevalna analitika, kognitivne pristranosti, hevristike, logične zmote

Spolno nasilje na območjih nočnega življenja skozi oči deležnikov

TINKARA BULOVEC,¹ KATJA EMAN²

¹ Mestna občina Ljubljana, Mestno redarstvo, Ljubljana, Slovenija
tinkara.bulovec@ljubljana.si

² Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
katja.eman@um.si

Spolno nasilje, ki se kaže predvsem v obliki spolnega nadlegovanja, je v različnem obsegu prisotno na območjih nočnega življenja. Specifike območij nočnega življenja, kot so glasna glasba, pomanjkljiva razsvetljava prostorov, uživanje alkohola in drugih psihoaktivnih substanc ter permisivnosti okolja do spolnih vedenj, otežujejo preprečevanje in nadzor nad spolnim nasiljem, ki posega v posameznikovo integriteto in znižuje kakovost tovrstne oblike preživljanja prostega časa. S problematiko se pri svojem delu srečujejo različni deležniki. Namen prispevka je predstaviti ugotovitve raziskave o spolnem nasilju v času nočnega življenja na območju Ljubljane, v kateri je sodelovalo 135 posameznikov. Izvedli smo intervjuje, anketo, fokusne skupine in okrogle mize. Ugotovili smo, da ne obstaja neki skupen in utečen pristop preprečevanja in nadzorovanja spolnega nasilja na območjih nočnega življenja, so pa posamezne institucije že izvajale določene dejavnosti, predvsem ozaveščanje. Izpostavili so, da bi bila za preprečevanje spolnega nasilja ključna kombinacija situacijske in socialne prevencije. Z namenom doseganja izboljšav bi bilo v prvi vrsti potrebno sodelovanje deležnikov in več dejavnosti ozaveščanja mladih o varnem vključevanju v nočno življenje. Potencial na področju prevencije je bil prepoznan v spodbujanju posredovanja navzočih oseb, usposabljanje zaposlenih za prepoznavo in primeren odziv na spolno nasilje ter doslednem upoštevanju politik točenja alkohola.

Ključne besede: spolno nasilje, spolno nadlegovanje, nočno življenje, preprečevanje, nadzor

S tehnološkimi rešitvami projekta *Precinct* do večje odpornosti kritične infrastrukture v Ljubljani

TINKARA BULOVEC, ROMAN FORTUNA

Mestna občina Ljubljana, Mestno redarstvo, Ljubljana, Slovenija
tinkara.bulovec@ljubljana.si, roman.fortuna@ljubljana.si

Mestna občina Ljubljana sodeluje v projektu Evropske unije *Precinct*, kjer zasledujemo cilj večje odpornosti kritične infrastrukture (KI), ki je pomembna za nemoteno delovanje družbe in jo je treba zaščititi pred vse pogostejšimi kibernetškimi in fizičnimi grožnjami s kaskadnimi učinki. Informacije o stanju KI so ključne, zato bomo v sklopu projekta testno povezali lokalne in zasebne KI v skupnem koordinacijskem centru. Tehnološko orodje bo temeljilo na integraciji digitalnega dvojčka, ki bo vseboval kopije dejanskih podatkov in koncepta resnih iger, ki bo dopolnjen z geoprostorskimi podatki, podatki o odpornosti in soodvisnosti deležnikov živega laboratorija Ljubljana in bo omogočal preigravanje scenarijev kaskadnih dogodkov ter ponazarjanje kaskadnih učinkov. Strojno učenje bo uporabljeno v okviru podatkovnega rudarjenja za analizo odziva, prepoznavanje ranljivosti in izračun povečanja odpornosti. Na podlagi vnosov uporabnikov bo posodobljena najboljša možnost odziva na kaskadni dogodek, kar bo igralcem ponudilo priložnosti za izboljšanje odziva in razumevanje vpliva njihovega delovanja na odpornost različnih soodvisnih KI. V ljubljanskem živem laboratoriju bodo scenariji vključevali fizično grožnjo prometnemu vozlišču in kibernetški napad na elektro-telekomunikacijsko omrežje. Ker bomo obravnavali za mesto pomembno infrastrukturo, je ključno, da s preizkušanjem novih tehnoloških rešitev v projektu pridobimo dragoceno znanje, ki bi ga lahko uporabili pri oblikovanju preventivnih ukrepov in izboljšanju odziva.

Ključne besede: projekt *Precinct*, Mestna občina Ljubljana, fizične in kibernetške grožnje, odpornost, kritična infrastruktura, preventiva

Vpliv starosti prebivalcev glede preferenc do različnih modelov policijske dejavnosti

IRENA CAJNER MRAOVIĆ,¹ IVANA RADIĆ,² BRANKO LOBNIKAR,³
KAJA PRISLAN MIHELICH³

¹ Univerza v Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija, Zagreb, Hrvaška
icajner@gmail.com

² Univerza v Zagrebu, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Zagreb, Hrvaška
iradic0@gmail.com

³ Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
branko.lobnikar@um.si, kaja.prislan@um.si

Eden od postulatov policije v demokratični družbi je, da je nepristranska in enako služi vsakemu prebivalcu. To nujno ne pomeni, da morajo policisti obravnavati slehernega prebivalca enako. Pristope, ki jih policija uporablja pri svojem delu, lahko skupinimo v štiri modele: militaristično-birokratski model, na izvajanju prava temelječ model, policijsko delo v skupnosti ter model delitve med javno in zasebno policijsko dejavnostjo. Model policijske dejavnosti odgovarja na vprašanja, kakšni so cilji policijske dejavnosti, kakšen je pomen preventivne dejavnosti, kakšen je odnos do policijske diskrecije ter kakšen pomen ima za policijo skupnost, kjer izvajajo naloge. V prispevku analiziramo odnos prebivalcev do teh modelov z vidika različnih starostnih skupin. Študijo smo izvedli na vzorcu 254 prebivalcev ruralnega območja prebivalcev Požeško-slavonske županije na Hrvaškem, rezultate pa primerjali z ugotovitvami študije, ki smo jo s pomočjo istega vprašalnika izvedli na vzorcu 249 prebivalcev Slovenije. Podobno kot pri slovenskem vzorcu tudi rezultati med hrvaškimi anketiranci razkrivajo, da imajo prebivalci različnih starosti različna pričakovanja od policije. Da bi bila policija uspešna, mora svoja prizadevanja oziroma dejavnosti prilagoditi posameznim skupinam prebivalcev. Poleg starostnih razlik pa morajo policisti pri načrtovanju svojega dela upoštevati tudi druge dejavnike, kot je na primer stopnja urbaniziranosti območja, kjer izvajajo svoje naloge.

Ključne besede: policija, model policijske dejavnosti, javno mnenje, Hrvaška, Slovenija

Nasilje nad starejšimi – še vedno tabu tema

SAŠA CAR

Center za socialno delo Pomurje, Koordinacija za preprečevanje nasilja, Murska Sobota, Slovenija
sasa.car@gov.si

Starost naj bi bila obdobje, ko ima človek več časa zase, lahko se posveti dejavnostim, ki se jim prej ni utegnil, predvsem pa naj bi v tem življenjskem obdobju preživel čas med svojimi domačimi ali prijatelji čim bolj polno in kakovostno. Vendar marsikdaj ni tako. Tudi starejši so pogosto žrtve različnih oblik nasilja oziroma zlorab. Na centrih za socialno delo (CSD) opazamo, da gre pri nasilju nad starejšimi za veliko neodkritega, zamolčanega in neprijavljenega nasilja. Starejši o tem, da doživljajo nasilje od svojih otrok, vnukov, sorodnikov, težko spregovorijo. Strah, nemoč in sram jim preprečujejo, da bi spregovorili o nasilju, saj se bojijo, da bi razkritje, da so žrtev nasilja svojcev, utegnilo povečati njihovo ogroženost in stisko. Največ nasilja se torej dogaja doma, v partnerskih ter sorodstvenih odnosih in tam, kjer so starejši v odvisnem odnosu od svojih skrbnikov, negovalcev, torej v okolju, kjer bi se morala starejšim zagotoviti nega, skrb, razumevanje, potrpežljivost in pomoč. Pomembno je, da žrtev zbere moč, da si uredi življenje brez nasilja. Doživljanje nasilja pušča na žrtvah dolgoročne posledice, zato je izjemno pomembno, da se nasilje čim prej zazna ter se ga prijavi na policijo, na okrožno državno tožilstvo ali na CSD.

Ključne besede: nasilje, tabu, policija, centri za socialno delo, prvi posredovalci

Problematika zlorabe drog pri zaprtih osebah v Zavodu za prestajanje kazni zapora in mladoletniškega zapora Celje

IZIDOR DERGANČ

Ministrstvo za pravosodje, Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij, Zavod za prestajanje mladoletniškega zapora in kazni zapora Celje, Celje, Slovenija
izidor.derganc@gov.si

V prispevku bo predstavljena problematika zlorabe drog pri zaprtih osebah v Zavodu za prestajanje kazni zapora in mladoletniškega zapora Celje. Opisan bo potek obravnave zaprtih oseb od podpisa dogovora o vključitvi v terapevtski program do konca prestajanja kazni zapora. Predstavljeni bodo programi, v katere vključujemo obsojence, pri katerih je zaznana ta problematika, in način dela. V okviru terapevtskega programa se izvajata tako individualno kot tudi skupinsko delo. Pojasnjeni bodo načini in nameni urinskega testiranja obsojencev v zavodu in posledice v primeru, da obsojenec urinskega testa ne odda, ter posledice v primeru pozitivnega testa. Predstavljeno bo tudi sodelovanje z zunanjimi institucijami ter problematika novodobnih psihoaktivnih substanc. Dotaknili se bomo tudi zasegov prepovedanih substanc v zavodu in posledic zasega.

Ključne besede: zapori, droge, obravnava, urinsko testiranje, psihoaktivne substance

Pomen multidisciplinarnega povezovanja pri obravnavi oseb s težavami v duševnem zdravju

MOJCA DOLINAR

Ministrstvo za pravosodje, Uprava Republike Slovenije za probacijo, Probacijska enota
Ljubljana, Ljubljana, Slovenija
mojca.dolinar@gov.si

Strokovna obravnava oseb s težavami v duševnem zdravju je kompleksna, obsega pomoč in varstvo ali nadzor z namenom zmanjševanja ponovitve kaznivega dejanja, vzpostavljanje delovnega odnosa, uvid v problem in motivacijo za vključitev v ustrezno obliko pomoči. Dve obsežni študiji sta ocenili, da ima težave v duševnem zdravju kar 40 % oseb, vključenih v probacijo (Brooker idr., 2012; Lurigio idr., 2003). Timski pristop obravnave je eden od ključnih pogojev za učinkovito zmanjševanje možnosti ponovitve kaznivega dejanja. V prispevku bodo predstavljeni zakonitosti uspešnega delovanja timov in multidisciplinarni model obravnave v probaciji (praktični oris dobre prakse). Pri obravnavi oseb s težavami v duševnem zdravju je pomembno sodelovanje svetovalcev z ustreznimi skupnostnimi in zdravstvenimi oblikami pomoči. Svetovalec pri svojem delu sodeluje s strokovnimi službami, kamor je oseba napotena v morebitnem navodilu sodišča, oziroma se povezuje in koordinira sodelovanje le-teh, ko pri osebi zazna težave v duševnem zdravju.

Ključne besede: probacija, duševno zdravje, kazniva dejanja, sodelovanje, obravnava

Izvajanje raziskovalnih projektov Ciljnih raziskovalnih programov v policiji

DŽEMAL DURIC

Generalna policijska uprava, Policijska akademija, Center za raziskovanje in socialne veščine, Tacen, Slovenija

dzemal.duric@policija.si

Policija je sprejela Navodilo o postopkih izvajanja raziskovalnih projektov CRP v policiji, ki ureja postopke sodelovanja Policije pri javnih razpisih Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije za raziskovalne projekte Ciljnih raziskovalnih programov (CRP) in postopke spremljanja implementacije rezultatov raziskovalnih projektov v policiji. Podrobneje so določeni: organizacija in upravljanje, priprava in izvedba javnega razpisa, postopek ocenjevanja in izbora, pogodba o izvedbi projektov, spremljanje izvajanja projektov, obveščanje javnosti, implementacija raziskovalnih rezultatov ter izogibanje in obravnava nasprotja interesov.

Ključne besede: CRP, ciljni raziskovalni program, ciljni raziskovalni projekti, policija, raziskovanje

Policijsko delo v skupnosti na območju Policijske uprave Murska Sobota – primerjava med urbanimi in ruralnimi predeli Pomurja

KATJA EMAN,¹ DAMIR IVANČIČ,² DEJAN BAGARI²

¹ Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
katja.eman@um.si

² Policija, Policijska uprava Murska Sobota, Murska Sobota
damir.ivancic@policija.si, dejan.bagari@policija.si

Policijsko delo v skupnosti predstavlja enega izmed novejših (nikakor pa ne več tako zelo novih) načinov zagotavljanja varnosti. Pri njem izstopa poudarek na sodelovanju med državljani in policijo, skupno identificiranje varnostnih problemov in njihovo reševanje. Nedolgo tega se je izkazalo, da se policijska dejavnost razlikuje glede na geografske kriterije, natančneje urbanizacijo okolja, saj je delo policistov v urbanih mestih velikokrat zelo ozko specializirano v primerjavi z ruralnim podeželjem. Zato nas je zanimalo, ali je tudi na območju Pomurja policijsko delo v skupnosti lažje izvajati na podeželju, kjer se ljudje med seboj poznajo in je stopnja socialne kohezije velika, kot pa v mestih, kjer je poleg velikega števila prebivalcev prisotna tudi velika fluktuacija dnevnih migrantov, ki se iz primestnih ali vaških okolij vozijo v mesta v službo ali v šolo, ter turistov. Namen prispevka je predstaviti rezultate raziskave na območju Policijske uprave Murska Sobota, kjer smo izvedli intervjuje z vodji policijskih okolišev v ruralnih in urbanih predelih Pomurja. Dobljeni rezultati potrjujejo predhodne ugotovitve, da na urbanih območjih približno dve tretjini prebivalcev ne pozna vodje policijskega okoliša in je zato tudi medsebojno sodelovanje med prebivalci in policijo slabše kot na podeželju. V zaključku razpravljamo o možnostih za izboljšavo ugotovljenega stanja v Pomurju.

Ključne besede: policijsko delo v skupnosti, Policijska uprava Murska Sobota, urbano okolje, ruralno okolje, Pomurje

Napeljevalna vprašanja – kdo se jim lahko upre?

VANJA IDA ERČULJ, AJDA ŠULC

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
vanja.erculj@um.si, ajda.sulc@um.si

Napeljevalna vprašanja v intervjujih in anketah so vir pristranskosti raziskovalnih ugotovitev. Uvrstimo jih lahko v 5 različnih kategorij, in sicer hipotetična, pritrjevalna vprašanja, vprašanja z neuravnoteženimi lestvicami, povezanih izjav in na podlagi predvidevanja. Postavljanje napeljevalnih vprašanj pa nujno ne vodi do želenih odgovorov, saj se lahko odgovarjajoči sugestibilnosti izognejo. V raziskavi nas je zanimalo, v kolikšni meri se posamezniki izognejo nakazanim odgovorom. V ta namen so bili opravljeni intervjuji, v katerih so bila na začetku postavljena splošna vprašanja o predstavi »tipičnega« storilca kaznivih dejanj, proti koncu pa so bili študenti vprašani o obstoju (manjšinskih) skupin v Sloveniji, za katere v večji meri velja kriminalna dejavnost. Primerjava odgovorov pokaže na diskrepanco, saj so bile nekatere skupine omenjene šele po napeljevalnem vprašanju, po nevtralnem pa ne. Po drugi strani pa nekateri študenti odgovora niso spremenili. Da bi ugotovili, kako se posamezniki, ki jih napeljevalno vprašanje ne zavede k drugačnemu odgovoru, razlikujejo od tistih, ki jih, smo izvedli spletno anketo med študenti 3. letnika Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru. V anketi smo postavili sklop napeljevalnih in nevtralnih vprašanj, vezanih na mnenje o manjšinskih skupinah v slovenski družbi, ter ugotavljali, ali obstajajo razlike v odgovorih glede na osebne in demografske lastnosti odgovarjajočih. Rezultati ankete bodo naslovljeni v prispevku.

Ključne besede: napeljevalna vprašanja, anketa, intervju, manjšine, kriminaliteta

Vpliv pritožbenih in disciplinskih postopkov na stopnjo organizacijskega cinizma v slovenski policiji

STANISLAV FILIPIČ, BRANKO LOBNIKAR

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
stanislav.filipic@student.um.si, branko.lobnikar@um.si

V okviru prispevka bomo predstavili ugotovitve študije o vplivu pritožbenih in disciplinskih postopkov na pojav različnih oblik organizacijskega cinizma, opravljene poleti in jeseni leta 2022 na vzorcu 433 slovenskih policistov. Z disciplinskimi postopki opisujemo postopke, ki jih organizacije ali poklicna združenja uporabljajo za obravnavo kršitev poklicnih ali etičnih standardov, pravil ali kodeksov ravnanja zaposlenih oziroma članov. Z disciplinskimi postopki v delovnem okolju (vključno s policijo) se varujejo predvsem interesi delodajalca, a je prav, da so tudi zaposleni zaščiteni pred delodajalčevo samovoljo. Pritožba zoper delo policistov ni redno pravno sredstvo, s katerim bi izpodbijali policistove ugotovitve v prekrškovnem ali kazenskem postopku, je pa nadgradnja ugovarjanja državljana, ki meni, da je policist neupravičeno posegel v njegove pravice. Odzive policistov na uvedbo pritožbenih ali disciplinskih postopkov bomo pojasnjevali skozi prizmo teorije afektivnih dogodkov ter s pojavom organizacijskega cinizma. Izhodišče analize je razumevanje stresa, ki ga doživljajo policisti v specifični situaciji, ko je zoper njih uveden pritožbeni ali disciplinski postopek, saj se lahko počutijo ogrožene, stigmatizirane ali izpostavljene javni kritiki. To lahko vpliva na njihovo dobro počutje in uspešnost pri opravljanju dela. V prispevku predstavljamo ukrepe, s katerimi lahko upravljamo nastalo situacijo, z željo po zagotavljanju delovne zavzetosti policistov in uspešnosti policije kot organizacije.

Ključne besede: policija, disciplinski postopki, pritožbe, policijski cinizem, Slovenija

Predstavitev projekta *Innocent*: krepitev domneve nedolžnosti pri uporabi elektronskih dokazov

BENJAMIN FLANDER,¹ RADE TRIVUNČEVIĆ²

¹ Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
benjamin.flander@um.si

² Znanstveno-raziskovalno središče Koper, Pravni inštitut, Koper, Slovenija
rade.trivuncevic@zrs-kp.si

Pravni inštitut Znanstveno-raziskovalnega središča Koper od lanske pomladi sodeluje pri dvoletnem mednarodnem raziskovalnem projektu *Innocent* – krepitev domneve nedolžnosti pri uporabi elektronskih dokazov (JUST-2021-JACC). Pri projektu sodelujemo s partnerji iz Češke, Slovaške, Poljske, Hrvaške in Bolgarije. Poleg članov projektne skupine pri projektu kot deležniki sodelujejo tudi predstavniki ključnih akterjev kazenskega pravosodja (sodniki, tožilci in odvetniki) iz sodelujočih držav. Glavni cilj raziskave je priprava in objava priročnika (ang. *Toolkit*) s smernicami in priporočili deležnikom pri zbiranju, zavarovanju, analizi, uporabi in (čezmejnem) posredovanju podatkov in dokazov, ki jih organi pregona pridobijo z zasegom in preiskavo elektronskih naprav in nosilcev elektronskih podatkov. Za deležnike bodo organizirani trije mednarodni dogodki (poleg delavnice, ki je bila februarja v Poznaniu na Poljskem, še konferenca v Bratislavi in zaključna konferenca v Pragi), v vsaki od držav pa tudi dve delavnici, ki bosta problematiko elektronskih dokazov primarno obravnavali v luči pravnih in praktičnih problemov v državah udeleženkah. V prispevku bo splošna predstavitev projekta nadgrajena s prikazom ključnih problemov in vprašanj, ki se porajajo v zvezi s pridobivanjem in uporabo elektronskih dokazov v luči krepitve domneve nedolžnosti in drugih pravic v kazenskem postopku.

Ključne besede: Projekt *Innocent*, kazenski postopki, elektronski dokazi, domneva nedolžnosti, ZRS Koper

Informacijska varnost cestnih vozil in varnostna tveganja

ANTON GALUN

Galun elektronika, d. o. o., Ptuj, Slovenija
ge@siol.net

Sredi prejšnjega stoletja so nova odkritja na področju polprevodniške tehnike proizvajalce komponent vozil spodbudila k razvoju elektronskih sklopov, ki bi omogočali udobnejšo, učinkovitejšo, ekonomičnejšo in varnejšo rabo vozil.

Letos mineva natanko 60 let od sprejema kalifornijskega »Clean Air Act«, ki je en od najpomembnejših zgodovinskih mejnikov glede omejevanja emisij izpušnih plinov cestnih vozil ter ki je povzročil naglo uvedbo elektronskih sistemov za nadzor motorja v vozila. Letos, po šestdesetih letih, je veliko prahu dvignila daljnosežna odločitev Evropske komisije, da s ciljem varovanja okolja z letom 2035 prepove prvo registracijo osebnih in lahkih gospodarskih vozil, ki v ozračje oddajajo ogljikov dioksid – toplogredni plin. Ukrep predstavlja velik izziv proizvajalcem vozil in komponent k nadaljnjemu tehnološkemu razvoju elektronskih sklopov in digitalizaciji. Leta razvoja so prinesla kopico sistemov, ki v sodobnih vozilih skrbijo za najrazličnejše funkcije. Dobili smo prva programsko definirana vozila. Z digitalizacijo vozil pa se čedalje močnejše soočamo s tveganji za razkritje in izgubo, ponareditev in manipulacijo ter preprečitev dostopa do podatkov. Informacijska varnost vozil pred maloštevilne strokovnjake postavlja večplastne izzive. V perspektivi se bomo morali soočiti z najrazličnejšimi viri, načini in mehanizmi ogrožanja ter iskati rešitve za varovanje podatkov avtomobilskih elektronskih sistemov.

Ključne besede: digitalizacija cestnih vozil, informacijska varnost cestnih vozil, programsko definirana cestna vozila, ranljivosti cestnih vozil, ranljivosti infrastrukture

Ali je možen mir v Ukrajini?

Dejavniki sodobnih mirovnih procesov

MAJA GARB

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana, Slovenija
maja.garb@fdv.uni-lj.si

Evropsko in tudi globalno varnost od 24. februarja 2022 zaznamuje vojna v Ukrajini. Spopadi so v vzhodni Ukrajini izbruhnili že leta 2014, sledila je ruska pripojitev Krima, v letu 2015 pa so sprte strani le podpisale mirovni sporazum. Zdelo se je, da je ta vsaj na načelni ravni obveljal in so se njegova določila izpolnjevala, a žal smo morali ugotoviti, da ne. Rusija je sprožila oboroženi napad na Ukrajino, ki se je z oboroženimi silami in tudi politično intenzivno odzvala. V mednarodnem prostoru se občasno pojavljajo predlogi za pogajanja sprtih strani. V začetnih mesecih vojne so poskusi pogajanj tekli v Turčiji, a pogoji so se izkazali za nesprejemljive. V februarju 2023 je, verjetno z namenom, da skuša upravičiti uradno nevtralnost v tem konfliktu, predlog mirovnega načrta podala Kitajska. Kitajski mirovni načrt v 12 točkah je precej splošen dokument, ki morda lahko nudi osnovo za nadaljnja pogajanja, a kaže, da se nanj ne odziva nobena od sprtih strani, tudi v mednarodni skupnosti je doživel le nekaj političnih razprav. Vojna med Rusijo in Ukrajino izhaja iz globokih zgodovinskih, političnih, etničnih, gospodarskih in tudi socialnih nasprotij, mirovni proces pa otežuje tudi razmerje moči na terenu, pričakovanja glede mednarodne podpore in vizija prihodnosti vpletenih držav.

Ključne besede: vojna v Ukrajini, Rusija, mirovna pogajanja, mirovni sporazum, Kitajska

Mirnodobne dejavnosti oboroženih sil kot vir ogrožanja okolja: analiza stališč prebivalcev lokalne skupnosti

SILVO GRČAR, ANDREJ SOTLAR, KATJA EMAN

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
silvo.grcar@student.um.si, andrej.sotlar@um.si, katja.eman@um.si

Stališča in prepričanja posameznika o virih ogrožanja okolja se izoblikujejo pod vplivom (ne)aktivnega delovanja medijev, organov pregona, vladne politike, socialne podporne mreže, naravnih in antropogenih dogodkov ter kognitivno psiholoških procesov posameznika. Stališča posameznika glede virov ogrožanja so, glede na (ne)resnično nevarnost, objektivna ali subjektivna. Družbeno zaznavanje virov ogrožanja okolja se progresivno spreminja v času od sprejemljivega do nezakonitega. Oborožene sile so velik porabnik energije in posamični onesnaževalec okolja. Tudi v Republiki Sloveniji obstaja določeno persistentno družbeno nesoglasje glede osrednjega vadišča Poček pri Postojni. V lokalnih skupnostih Štivan in Prestranek ter Vrhpolje smo izvedli anketiranje z vprašalnikom. Po rezultatih študije prebivalci Vrhpolja zaznavajo, da nekatere mirnodobne dejavnosti oboroženih sil ogrožajo okolje, pri čemer so dejavnike nevarni vplivi in omejevanje pravic ocenili kot bolj ogrožajoče v primerjavi z dejavniki energetske-kemični vplivi. V primerjavi s prebivalci Vrhpolja pa se stališča prebivalcev Prestranek in Štivan statistično značilno razlikujejo kot bolj ogrožajoča pri dejavnikih energetske-kemični vplivi in omejevanje pravic. V prispevku podrobneje predstavimo rezultate statistične analize in jih umestimo v kontekst izvedenih domačih in tujih raziskav javnega mnenja o okolju, varnosti in zaupanju v institucije.

Ključne besede: ekološka kriminaliteta, okoljska škoda, vojska, oborožene sile, varstvo okolja, zaznavanje

Analiza primera posilstva iz Centralnega parka v New Yorku

METKA GREGORIČ

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
metka.gregoric@student.um.si

V prispevku predstavljamo analizo primera posilstva, ki se je zgodilo 12. aprila 1989 v Centralnem parku v New Yorku. V analizo smo zajeli 76 časopisnih in spletnih člankov, ki so bili v časovnem obdobju 1989–2023 objavljeni v časopisih *The Guardian* in *The Times* ter na spletnih portalih MMC RTV Slovenija in *la Repubblica*. Primer se je začel z najdbo belopolte žrtve, ki je bila posiljena in utrpela posebno hude telesne poškodbe. Po zaznavi kaznivega dejanja so pet temnopoltih in latinskoameriških fantov, starih od 14 let do 16 let, pridržali in zaslišali kriminalisti, ki jih niso seznanili z njihovimi pravicami. Primer je pritegnil veliko javne pozornosti, zato so bili preiskovalci in tožilstvo pod pritiskom najti in obtožiti odgovorne osebe. Po pristranskem sojenju so bili mladoletniki v letu 1990 obsojeni na prestajanje zaporne kazni od pet let do petnajst let. Sodba je bila razveljavljena leta 2002, ko je pravi latinskoameriški storilec priznal krivdo, mladoletniki pa so bili oproščeni vseh obsodb. Primer je v Združenih državah Amerike postal iztočnica za prikaz rasnih razlik pri izrekanju kazni in neenakosti v jedru sistema kazenskega pravosodja, saj so preiskovalci delovali na podlagi lažnih priznanj, pridobljenih z uporabo sile in brez prisotnosti zagovornika.

Ključne besede: posilstvo, rasne razlike, nezakonito zaslišanje, lažna priznanja, pristransko sojenje, New York

Usposobljenost in profesionalne kompetence zaporskih delavcev v Sloveniji

ROK HACIN, GORAZD MEŠKO

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
rok.hacin@um.si, gorazd.mesko@um.si

Zahtevnost dela v zaporskem okolju in spremembe v strukturi zaporske populacije v Sloveniji v zadnjih letih zahtevajo visoko usposobljene zaporske delavce s primernimi profesionalnimi kompetencami. V letu 2022 smo izvedli anketiranje zaporskih delavcev v vseh zavodih za prestajanje kazni zavora in prevzgojnem domu. Ocena lastnih kompetenc pri zaporskih delavcih je bila na zadovoljivi ravni in je variirala med različnimi skupinami glede na naravo in zahteve delovnega mesta. Ugotovitve so poudarile kritičnost različnih skupin zaporskih delavcev (pravosodnih policistov, strokovnih delavcev in inštruktorjev) do trenutnega sistema usposabljanja. Pravosodni policisti so poudarili, da jih temeljno usposabljanje le deloma pripravi na delo v zaporu, saj prihaja do razlik med teoretičnim znanjem, ki ga pridobijo na usposabljanju, in praktičnim delom v zaporu. Temeljno usposabljanje za inštruktorje in strokovne delavce ne obstaja, saj se predvideva, da ti skupini zaporskih delavcev dobijo primerna znanja za delo z zaprtimi osebami med srednješolskim oziroma visokošolskim izobraževanjem. Vse skupine zaporskih delavcev so poročale, da so se udeležili dodatnih usposabljanj in izpostavile potrebo in željo po dodatnih usposabljanjih, predvsem s področij komunikacije z zahtevnimi zaprtimi osebami, psihologije, obravnave odvisnosti, tujih jezikov, računalništva, prve pomoči in tehnik obvladovanja stresa.

Ključne besede: usposabljanje, kompetence, profesionalnost, zaporski delavci, Slovenija

Videonadzorni sistem v zaporu – višja raven nadzora in omogočanja varnosti ali tihi ubijalec tretmaja?

NASTJA HOLC, JERNEJ AGREŽ

Ministrstvo za pravosodje, Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij, Zavod za prestajanje kazni zapora Dob pri Mirni, Mirna, Slovenija
nastja.prijatelj@gmail.com, jernej.agrez@gmail.com

Videonadzorni sistem v zavodih za prestajanje kazni zapora omogoča bolj učinkovit nadzor in višjo raven varnosti. Je vrsta tehnologije, ki se uporablja za spremljanje in nadzorovanje obsojencev v zaporu. Omogoča lažjo razjasnitev dogajanja pri izrednih dogodkih ter zagotovi vpogled v preteklo dogajanje preko zavarovanja posnetkov. Pomemben doprinos video nadzora je tudi identifikacija, beleženje in sledenje vedenjskih vzorcev obsojencev, kar omogoča preventivne in izravnalne ukrepe pri zagotavljanju varnosti posameznikov, postopkov in vzdrževanju hišnega reda zavodov. Ob vseh prednostih pa se poraja tudi dilema, izhajajoča iz predpostavke, da širši, kot je videonadzorni sistem, bolj se izgublja osebni stik zaposlenih z obsojenci. Predvsem je treba izpostaviti, kolikšen del tretmaja predstavljajo tudi pravosodni policisti, saj z obsojenci preživijo praktično 24 ur na dan, vsak dan v letu. Namen prispevka ni kritiziranje sodobnih pristopov na področju zagotavljanja varnosti in nadzora v zavodih, temveč opozarjanje na pomembnost ideje tretmaja, ki jo penološka stroka zasleduje pri izvrševanju kazni zapora. Le tega lahko izvajamo le s komunikacijo, osebnim pristopom in neposrednim stikom z obsojenci, saj celostno delo z zaprtimi vključuje tako varnost kot tretma. Brez zagotovljene varnosti v zavodu ne more biti tretmajskega dela, brez tretmaja pa bi bilo varnost bistveno težje dosegati.

Ključne besede: zapor, videonadzor, tretma, obsojenci, osebni stik

Apliciranje sočutja za učinkovitejšo obravnavo probacijskih oseb

JANA ILEŠIČ, JULIJA HORVAT

Ministrstvo za pravosodje Republika Slovenija, Probacijska enota Maribor, Maribor, Slovenija
jana.ilesic@gov.si, julija.horvat@gov.si

Delo probacijskih uslužbencev je treba razumeti in začitati kot opravljanje poslanstva, a ga hkrati opravljati odgovorno, profesionalno in strokovno, upoštevajoč pozitiven odnos človek do človeka. Gre za izvajanje poslanstva in hkrati nadzora brez zlorabe pozicije moči, na sočuten način, da opazimo človeka takega, kot je, z vidika čustvene, kognitivne, vedenjske dimenzije in da prepoznamo, kadar je v stiski, dvomih, se sooča z izzivi, negativnimi občutki ... Skrb in pozornost je treba nameniti temu, da so osebe ob odhodu iz institucije v boljšem stanju kot ob prihodu, oziroma poskrbeti, da upoštevamo, ali so osebe dobro, in da sledimo temu, da odidejo vsaj v enako dobrem stanju. V prispevku se osredotočamo na sočutje v odnosu do empatije z upoštevanjem ravnovesja in meja ustreznega vključevanja le-tega (sočutje kot način za dober delovni odnos, podporo, svetovanje in pomoč; empatija kot razumevanje osebe, vendar brez sindroma čezmerne empatije). Poudarjeno je zagotavljanje temeljnega cilja nadzora v okviru probacijskih nalog v skladu z apliciranjem sočutja, z namenom, da je cilj probacijskih nalog uspešno dosežen. V okviru tega bo poudarjeno zagotavljanje poslanstva probacije s ključnim ciljem, da obravnavane osebe opustijo kazniva dejanja, se uspešno integrirajo v skupnost, hkrati pa se zasleduje tudi cilj zagotavljanja večje varnosti družbe.

Ključne besede: poslanstvo, sočutje, nadzor, ravnovesje, cilj

Delo s povzročitelji nasilja v zavodih za prestajanje kazni zapora

VANJA JAKOPIN

Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije, Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij, Ljubljana, Slovenija
vanja.jakopin@gov.si

Skozi zgodovino so se v zaporih uvajale nove metode in pristopi dela v skladu z evropskimi smernicami. Razvijanje obravnave za povzročitelje nasilja je potekalo pod okriljem delovne skupine, sestavljene iz zaposlenih delavcev zaporskega sistema in članov Društva za nenasilno komunikacijo. Obravnava po vseh lokacijah poteka kot trening socialnih veščin v skupinski in individualni obliki in se izvaja že skoraj desetletje. V prispevku bo predstavljen potek obravnave in pomembnost le te v procesu resocializacije zaprtih oseb oziroma pripravi na lažjo in kakovostnejšo vključitev v življenje na prostosti.

Ključne besede: povzročitelji nasilja, zapor, obravnava, trening socialnih veščin, strokovno delo

Doping in boj proti dopingu v teku na smučeh

ANITA KLEMENČIČ

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
anita.klemencic@student.um.si

Doping je v športu prisoten že od nekdaj, skozi čas se je doping razvijal in izpopolnjeval, danes pa je prisoten v skoraj vseh športih. V 70. letih prejšnjega stoletja so se pojavila prva dopinška testiranja in s tem boj proti dopingu. Z dopinškimi kontrolami so bili odkriti in kaznovani športniki, ki so si pri svojih uspehih pomagali z dopingom. V boj proti dopingu je vključenih vedno več organizacij in z njihovo pomočjo je bilo do danes odkritih že ogromno dopinških primerov, razkrite pa so bile tudi že večje dopinške afele in primeri systemskega dopinga. Tek na smučeh velja za enega izmed težjih vzdržljivostnih športov, zato ni presenetljivo, da se doping pojavlja tudi v teku na smučeh. V tem športu sta bila poleg posameznih dopinških primerov v zadnjih desetih letih najbolj odmevna primera ruskega systemskega dopinga in afera Aderlass. Oba primera sta poleg tekačev na smučeh sicer vključevala tudi športnike iz drugih športov. Problematike dopinga pa se zavedajo tudi slovenski tekači na smučeh. Poleg moralnega vidika, kot je kršenje protidopinških pravil in posledično kazni, se zavedajo tudi možnih negativnih zdravstvenih posledic. Se pa strinjajo, da so v boju proti dopingu še vedno prisotne rezerve in možne izboljšave.

Ključne besede: doping, boj proti dopingu, tek na smučeh, ruski systemski doping, afera Aderlass

Pogostost nasilnih kaznivih dejanj odraslih otrok nad starši v Sloveniji

MONIKA KLUN, ALEŠ BUČAR RUČMAN, DANIJELA FRANGEŽ

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija

monika.klun@um.si, ales.bucar@um.si, danijela.frangez@um.si

V prispevku predstavljamo, kako pogosta so kazniva dejanja, pri katerih so storilci in žrtve v razmerju odrasel otrok-starš v obdobju 2010–2020 v Sloveniji. Analizirali smo statistične podatke policije za naslednja kazniva dejanja: uboj, umor, lahka telesna poškodba, huda telesna poškodba, posebno huda telesna poškodba, spolna zloraba slabotne osebe in nasilje v družini, ter določili delež naštetih kaznivih dejanj v omenjenem kontekstu v primerjavi z vsemi navedenimi obravnavanimi kaznivimi dejanji. Analize kažejo, da so deleži tovrstnih kaznivih dejanj majhni. Najpogosteje obravnavano kaznivo dejanje je bilo nasilje v družini (11 %), sledijo mu kaznivo dejanje lahke telesne poškodbe in hude telesne poškodbe, najmanj pa je bilo obravnavanih primerov spolne zlorabe slabotne osebe in posebej hude telesne poškodbe (2 %). Delež kaznivih dejanj nasilja odraslih otrok nad starši (izključujoč spolne zlorabe slabotne osebe) v primerjavi z vsemi obravnavnimi kaznivimi dejanji v posameznem letu znaša med 4 % in 7 % na leto. Prispevek odpira vprašanje temnega polja na področju nasilja odraslih otrok nad starši in njegovih dejavnikov. Žrtve namreč običajno nasilja ne razkrivajo in ne prijavljajo, hkrati pa je neprijavljanje značilno tudi za ljudi v njihovi okolici. Prispevek predstavlja tudi izhodišče za razprave o načinih odkrivanja, preiskovanja in dokazovanja tovrstnih primerov.

Ključne besede: nasilje nad starši, odrasli otroci, policijska statistika, nasilna kazniva dejanja, temno polje

Preliminarni rezultati samonaznaitvene študije o mladoletniškem prestopništvu in viktimizaciji (ISRD4)

IZA KOKORAVEC, GORAZD MEŠKO

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
iza.kokoravec@um.si, gorazd.mesko@um.si

V okviru programske skupine Varnost v lokalnih skupnostih: Primerjava ruralnih in urbanih okolij je med oktobrom 2022 in marcem 2023 potekalo zbiranje podatkov za mednarodno samonaznaitveno študijo o mladoletniškem prestopništvu in viktimizaciji (ISRD4). Podatke smo zbirali s pomočjo spletnega in fizičnega vprašalnika med mladoletniki v osnovnih šolah, srednjih šolah, poklicnih šolah in gimnazijah, tako v urbanem kot tudi ruralnem okolju. V sklopu urbanega okolja smo zajeli šole primarnega in sekundarnega izobraževanja v Ljubljani in Kranju, medtem ko smo za ruralno okolje iskali šole sekundarnega izobraževanja iz cele Slovenije, ki so bolj tehnično, agrikulturno ali poklicno usmerjene oz. so v bolj ruralnih predelih. V raziskavi je bilo udeleženih 39 šol oz. 140 razredov, v vzorec pa smo zajeli okoli 2.670 mladoletnikov. V prispevku predstavljamo prve rezultate študije, prikažemo opisno statistiko, sestavo vzorca in preliminarne analize ter podamo prve ugotovitve oz. ocene. V zaključku predstavimo načrt in predloge za nadaljnje delo.

Ključne besede: mladoletniško prestopništvo, programska skupina Varnost v lokalnih skupnostih, študija ISRD4, preliminarni rezultati, Slovenija

Glosar angleško-slovenskih varstvoslovnih kolokacij

MOJCA KOMPARA LUKANČIČ

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
mojca.kompara@um.si

V okviru projekta Študentski izzivi Univerze v Mariboru (ŠI:UM), v katerem sodelujejo študenti Fakulteta za varnostne vede (v nadaljevanju FVV) in Filozofske fakultete (v nadaljevanju FF) Univerze v Mariboru, smo predstavili izsledke priprave Glosarja angleško-slovenskih varstvoslovnih kolokacij, in sicer gre za terminološki slovar kolokacij, ki je nastal na podlagi študentskih seminarjev, pripravljenih v okviru predmeta Varstvoslovna terminologija v angleškem jeziku med letoma 2022 in 2023. Študenti FVV so, na podlagi izbranega angleškega izvirnega znanstvenega članka s področja varstvoslovja, pripravili korpus in analizirali besedilo z orodjem *Sketch Engine* ter s pomočjo slednjega pridobili najpogostejše kolokacije, slednje so ob pomoči prevajalskih pripomočkov prevedli v slovenski jezik. Vsak študent je pripravil nabor 100 angleških kolokacij in te prevedel v slovenski jezik. Cilj projekta je bil zbrati kolokacije, ki so del seminarjev, jih ustrezno računalniško obdelati, pripraviti za vnos v slovarsko masko, pripraviti lekturo prevodov (slednje so pripravili študenti FF) ter gesla vnesti v slovarsko masko in glosar objaviti na portalu Termania. Ocenjujemo, da je bilo zbranih okrog 7.000 kolokacij, kar predstavlja obsežen glosar, ki se bo na letni ravni nadgrajeval in obenem, glede na to, da kolokacije pridobivamo s pomočjo izvirnih znanstvenih prispevkov, predstavlja ažurno delo, ki daje vpogled v strokovni jezik varstvoslovja.

Ključne besede: kolokacije, angleški jezik, slovenski jezik, glosar, prevod

Socialno delo v zavodu za prestajanje kazni zapora

JULIJA MEJAC LESKOVŠEK

Ministrstvo za pravosodje, Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij, Zavod za prestajanje mladoletniškega zapora in kazni zapora Celje, Celje, Slovenija
julija.mejac-leskovsek@gov.si

Socialno delo v zavodu za prestajanje kazni zapora je zasnovano na individualni obliki dela z zaprto osebo. Fokusira se na posameznika, njegovo družino in na okolje, iz katerega zaprta oseba prihaja. Temeljni cilj socialnega dela v zavodu je načrtovanje in izvedba uspešne resocializacije posamezne zaprte osebe v lokalno skupnost po odpustu iz zavoda. Z vsako zaprto osebo socialni delavec v zavodu že na začetku prestajanja zaporne kazni pripravi načrt socialnega vključevanja pred odpustom, ki je obvezni del osebnega načrta obsojenca in ga socialni delavec načrtuje skupaj v sodelovanju z zaprto osebo. Najpomembnejše sodelovanje socialnih delavcev v zavodu je vsekakor sodelovanje s pristojnimi centri za socialno delo, ki v skladu z Zakonom o izvrševanju kazenskih sankcij za posameznega obsojenca pripravijo program potrebnih ukrepov pomoči po odpustu in mu nudijo nadaljnjo pomoč v lokalni skupnosti, razen če to odkloni. Ob koncu prestajanja zaporne kazni socialni delavci v zavodih sodelujejo v soglasju z zaprto osebo tako z Zavodom RS za zaposlovanje pri sami prijavi v evidenco brezposelnih oseb kot pri iskanju zaposlitve, prav tako sodelujejo s stanovanjskimi organizacijami, s katerimi se rešuje nastanitvena problematika zaprte osebe, kot tudi z upravnimi enotami, zdravstvenimi domovi, policijskimi postajami, probacijskimi enotami in nevladnimi organizacijami.

Ključne besede: socialno delo v zavodu, zaprta oseba, oblike pomoči, sodelovanje, uspešna resocializacija po odpustu iz zavoda

Policijsko delo v skupnosti v Sloveniji: preliminarne ugotovitve

GORAZD MEŠKO, KATJA EMAN, MAJA MODIC, ROK HACIN

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija

gorazd.mesko@um.si, katja.eman@um.si, maja.modic@um.si, rok.hacin@um.si

Policijsko delo v skupnosti je razširjena tema kriminoloških raziskav in študij o policijski dejavnosti. Filozofija policijskega dela v skupnosti, ki poudarja sodelovanje, doseganje soglasja in skupno reševanje problemov v skupnosti, je pri implementaciji v praksi naletela na vrsto težav, ki izvirajo iz različnega pojmovanja vloge policije v družbi, družbeno političnega in kulturnega konteksta ter konservativne miselnosti policistov in različnih prepričanj policistov o pravem policijskem delu. Legitimnost policije je nujen predpogoj za izvajanje strategij policijskega dela v skupnosti. Pozitivna samozaznava legitimnosti policistov vpliva na njihovo podporo policijskemu delu v skupnosti in razvijanju dobrih odnosov s prebivalci, kar pri slednjih pozitivno vpliva na zaznavo legitimnosti policistov in njihovo sodelovanje s policijo. Izvajanje policijskega dela v skupnosti se razlikuje glede na geografsko lokacijo, natančneje urbanizacijo, saj je delo policistov v urbanih središčih mnogokrat bolj specializirano v primerjavi s podeželjem. Različne naloge policijskega dela v skupnosti je lažje izvajati v ruralnem okolju, kjer je socialna kohezija večja, kot v mestih, kjer je poleg večjega števila prebivalcev, ki se med seboj ne poznajo, prisotna tudi velika fluktuacija dnevnih migrantov.

Ključne besede: policija, policijsko delo v skupnosti, legitimnost, urbano, ruralno

Priročnik Evropske mreže za preprečevanje kriminalitete (EUCPN) o policijskem delu v skupnosti v Evropi (2019) – nekaj ključnih ugotovitev

GORAZD MEŠKO, ALEN GOLOBIČ

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
gorazd.mesko@um.si, alen.golobic@student.um.si

Cilj priročnika Evropske mreže za preprečevanje kriminalitete (EUCPN) s področja policijskega dela v skupnostih (2019) je podpreti oblikovalce politik in policijske vodje za uspešno izvajanje strategije policijskega dela v skupnosti v državah članicah Evropske unije (EU). Policijsko delo v skupnosti se v različnem obsegu in različnih oblikah izvaja po celotni EU, se razvija in zagotavlja pozitivne rezultate za javnost in policijo, njegove opredelitve pa so prav zaradi te različnosti drugačne od države do države. Kljub temu obstaja 10 ključnih načel, ki jih je treba upoštevati za uspešen razvoj in izvajanje policijskega dela v skupnosti. Prvih pet je usmerjenih v notranje organizacijske odnose v policiji, kamor sodijo: 1) ustrezno usposabljanje, 2) predanost temu načinu dela, 3) uporaba sodobne tehnologije, 4) kakovostne metode za merjenje uspešnosti in 5) podpora vlade. Preostalih pet načel se osredotoča na odnose med policijo in skupnostjo. Ključni so: 1) primerna dvostranska komunikacija, 2) poznavanje in naslavljanje lokalnih problemov ter 3) prilagoditev dela lokalnim problemom, 4) vzpostavitev sodelovanja s skupnostjo in 5) prisotnost policije na terenu. Kot primer bo naveden tudi primer prenosa policijskega dela v skupnosti v skandinavske države.

Ključne besede: policija, policijsko delo v skupnosti, Evropska unija, skandinavske države, načela

Pristop ter komunikacija policije z najdeno pogrešano osebo z demenco

NEŽA MIKLIČ

Generalna policijska uprava, Policijska akademija, Višja policijska šola, Tacen, Slovenija
neza.miklic@policija.si

Policija pogrešano osebo obravnava kot tisto osebo, ki je iz znanih ali neznanih vzrokov odsotna iz določenega okolja, o čemer je policija obveščena ali to sama zazna, in za njeno izsleditev izvede določene ukrepe. Policija se ob prijavi, obravnavi in iskanju pogrešanih oseb vse pogosteje srečuje s primeri pogrešanih oseb z demenco. Demenca kot bolezen možganov je zbirka simptomov, ki so posledica delovanja motenj v možganih, in povzroči propadanje možganskih celic, odgovornih za spomin, mišljenje, orientacijo, razumevanje, računske in učne sposobnosti, sposobnosti govornega izražanja ter presojo. V prispevku bomo pojasnili, katere informacije naj policija pridobi od prijavitelja in drugih, ki z osebo z demenco živijo, zanj skrbijo ali jo poznajo, da bo iskalna akcija hitrejša in uspešnejša. Navedli bomo prve znake demence, po katerih bi lahko policisti osebo z demenco prepoznali že v množici drugih, ter podali konkretne nasvete, na kakšen način naj policisti pristopijo do osebe z demenco, kako naj z njo vzpostavijo zlati most komunikacije ter katera ustrezna vprašanja naj policisti zastavijo osebi z demenco, da bodo nanje prejeli odgovore in tako potrdili identiteto najdene pogrešane osebe z demenco.

Ključne besede: pogrešana oseba, demenca, iskalna akcija, zlati most komunikacije, ustreznost vprašanj

Zalezovanje kot samostojno kaznivo dejanje in zalezovanje kot vrsta nasilja pri kaznivem dejanju nasilja v družini

NEŽA MIKLIČ

Generalna policijska uprava, Policijska akademija, Višja policijska šola, Tacen, Slovenija
neza.miklic@policija.si

Zalezovanje je v 134.a členu Kazenskega zakonika opredeljeno kot storilčevo ponavljajoče se opazovanje, zasledovanje, vsiljivo prizadevanje k vzpostavitvi neposrednega ali posrednega stika prek komunikacijskih sredstev z žrtvijo ali njenimi bližnjimi, pri katerih s svojim ravnanjem povzroči prestrašenost ali ogroženost. Zalezovanje je tudi ena izmed oblik nasilja pri nasilju v družini, ki ga Kazenski zakonik opredeljuje v 191. členu, in kjer so prej navedena dejanja storilca usmerjena proti žrtvi, s katero sobiva ali je sobival v družinski skupnosti, in kjer je žrtev v primerjavi s storilcem v podrejenem položaju. V prispevku bodo podrobno pojasnjene posebnosti preiskovanja tako enega kot drugega kaznivega dejanja, z razlago pojavnih oblik zalezovanja, upoštevajoč sodobne trende in vsesplošno uporabo sodobne tehnologije. Z namenom pravočasnega prepoznavanja in odkrivanja bomo preučili odnos med žrtvijo in storilcem, od vzpostavitve stika do vzdrževanja odnosa, nemoči ter nevarnega prepričanja, da so dejanja storilca povsem neškodljiva, ali celo nasprotno, da so razumljena kot vrsta naklonjenosti, pozornosti in ne kot nasilje, ki lahko eskalira. Z zalezovanjem storilec, sam ali prek drugih oseb in sredstev, žrtev ves čas opominja, ji sporoča, da je tam, da je prisoten, da je osrednji, s čimer žrtvi povzroča psihične in telesne stiske, ji jemlje svobodo ter nadzor nad lastnim življenjem.

Ključne besede: zalezovanje, nasilje v družini, kaznivo dejanje, kriminalistično preiskovanje, žrtve

Izvrševanje probacijskih nalog skozi prizmo zakonodaje

DANIJELA MRHAR PRELIČ, BARBARA STARIČ STRAJNAR

Ministrstvo za pravosodje, Uprava Republike Slovenije za probacijo, Ljubljana, Slovenija
daniijela.mrhar-prelic@gov.si, barbara.staric-strajnar@gov.si

Uprava za probacijo opravlja probacijske naloge, ki jih osebam izrekajo sodišča, državni tožilec ali komisija za pogojni odpust. Probacijske naloge se opravljajo v skupnosti ter vključujejo omejitve osebne svobode z naložitvijo določenih pogojev in obveznosti s ciljem odvratanja od ponavljanja kaznivih dejanj ter zagotavljanja večje varnosti v družbi. Uprava za probacijo v letu 2023 obeležuje peto obletnico obstoja, v tem času pa se je v praksi soočila z različnimi strokovnimi izzivi. Prispevek prikazuje analizo izvrševanja probacijskih nalog skozi prizmo zakonodaje. S pomočjo primerjave zakonodajne ureditve in izvrševanja probacijskih nalog bodo prikazane ključne ugotovitve. Analiza kaže, da bodo potrebne določene zakonodajne spremembe, kot so npr. določitev trajanja varstvenega nadzorstva, izrečenega ob opravljanju dela v splošno korist kot način izvršitve zaporne kazni, istočasno prestajanje sankcij, določanje izjem pri prepovedi oddaljevanja od stavbe v primeru hišnega zapore, roki za odločanje o spremembi ali preklicu sankcije, pristojnosti o odločanju o predčasem in pogojnem odpustu, ureditev zdravstvenega zavarovanja, izvajanje zdravniških pregledov kot pogoja za opravljanje dela v splošno korist ipd., hkrati pa tudi kaže, da se lahko določene pomanjkljivosti odpravijo s krepitvijo medsebojnega sodelovanja (priprava poročil v postopku odločanja o vrsti sankcije, nadzor nad prepovedjo približevanja žrtvi, sodelovanje pri obravnavi nasilja v družini ipd.).

Ključne besede: probacijske naloge, zakon o probaciji, kazenski zakonik, zakon o kazenskem postopku, varstveno nadzorstvo, delo v splošno korist

Vidiki zagotavljanja varnosti na javnih prireditvah – pregled zakonskih zahtev v upravnem postopku izdaje dovoljenja za izvedbo javne prireditve

MARTIN MUŽENIČ, ALENKA MAHNE

Upravna enota Koper, Koper, Slovenija

martin.muzenic@gov.si, alenka.mahne@gov.si

V slovenskem pravnem prostoru je pravica do mirnega zbiranja in javnih zborovanj na javnih shodih in prireditvah (v nadaljevanju pravica do združevanja) uvrščena zelo visoko, saj sodi med ustavne pravice (42. člen Ustave RS). Ustava daje vsakemu pravico, da se svobodno združuje z drugimi, vse dokler ni te pravice treba omejiti zaradi varnosti države ali javne varnosti ter varstva pred širjenjem nalezljivih bolezni. V prispevku bomo predstavili vidik zagotavljanja varnosti na javnih prireditvah, ki je ena od obveznosti, ki jih mora organizator zagotoviti, da lahko pridobi dovoljenje za izvedbo javne prireditve. Pristojni organ za izdajo je upravna enota, ki je pri svojem odločanju odvisna tudi od zahtev policije, ki po Zakonu o nalogah in pooblastilih policije mora zagotavljati javni red in mir med javnimi zbiranji. Skušali bomo prikazati soodvisnost upravne enote in policije v upravnem postopku za izvedbo različnih vrst prireditev. Izpostaviti želimo vidik zagotavljanja varnosti, kot ga opredeljuje Zakon o javnih zbiranjih v povezavi z ostalo zakonodajo, ki ureja področje zbiranja, in na kakšen način mora organizator v upravnem postopku izkazati ukrepe, ki jih bo izvajal za zagotovitev reda, varnosti življenja in zdravja udeležencev, varnosti premoženja in javnega prometa in da ne bo nedopustno obremenjeno okolje (način varovanja).

Ključne besede: javna prireditve, način varovanja, varnost, upravna enota, policija

Mednarodni standardi za duševno zdravje pri obravnavi oseb v zaporih in probaciji

MIHA NOVAK

Ministrstvo za pravosodje, Uprava Republike Slovenije za probacijo, Probacijska enota
Ljubljana, Ljubljana, Slovenija
miha.novak@gov.si

Evropske institucije z različnimi mehanizmi in konvencijami zagotavljajo varovanje človekovih pravic. Z mednarodnimi konvencijami postavljajo pravila in priporočila za načine izvrševanja sankcij in ukrepov. Raziskave ugotavljajo, da je razširjenost motenj v duševnem zdravju v zaporskih sistemih in službah probacije različna. Zadnje analize kažejo, da je vedno več ljudi s težavami v duševnem zdravju vključenih v probacijo. Glede na problematiko motenj v duševnem zdravju pri osebah, ki so vključene v probacijo, nas je zanimalo, kakšna so strokovna priporočila za obravnavo v zaporih in pri izvrševanju sankcij v skupnosti. Na podlagi analize razvoja pravil in priporočil za obravnavo oseb v zaporih in probaciji bomo v prispevku predstavili aktualne smernice in priporočila. Namen aktualnih priporočil je spodbuditi razpravo in reševanje težav v duševnem zdravju, zlasti glede ustreznega načina obravnave kaznivih dejanj in izvrševanja primernih sankcij za večjo varnost v skupnosti. Zadnje aktualne usmeritve in priporočila smo povzeli na podlagi konvencij in sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice, Mednarodne zdravstvene organizacije, Evropskega Odbora za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja in Evropskega odbora za problematiko kriminala. Namen pregleda priporočil je zagotavljanje strokovnega in kakovostnega dela ter spoštovanja človekovih pravic pri obravnavi v zaporih in probaciji.

Ključne besede: duševno zdravje, standardi, priporočila, probacija, zapor

Pravni okvir delovanja organov za notranje zadeve v procesu osamosvajanja Republike Slovenije

DAVID PETELIN,¹ TOMAŽ ČAS²

¹ IZRA, Inštitut za zgodovinske raziskave, Ljubljana, Slovenija
david.petelin@gmail.com

² Čas – Zasebna šola za varnostno izobraževanje, Ljubljana, Slovenija
tina.cas@siol.net

Namen prispevka je opisati pravni razvoj in zakonodajni okvir delovanja organov za notranje zadeve, organiziranost in pristojnost milice med letoma 1989 in 1992, ko se je Republika Slovenija osamosvojila in postala mednarodno priznan pravni subjekt. V prispevku ugotavljamo, kakšno vlogo je imela pravna podlaga pri zagotavljanju notranje varnosti v državi v osamosvojitvenem procesu. Ugotavljamo, da je delovanje organov za notranje zadeve kot dejavnost oziroma organiziranost državotvornega dela javne uprave treba povezovati z obstojem države. Milica oziroma policija je v različnih zgodovinskih družbenopolitičnih ureditvah in obdobjih opravljala naloge in opravila, imenovana klasične policijske naloge. Raziskava nudi vpogled nad vlogo organov za notranje zadeve ter njihovo delovanje v osamosvojitvenem procesu pri zagotavljanju notranje varnosti oziroma notranje suverenosti Republike Slovenije. V prispevku je predstavljen proces razpada jugoslovanskega državnega okvira in nastanek slovenske države s pomočjo razlage osamosvojitvene zakonodaje s področja notranjih zadev, v širšem smislu položaj in razvoj organov za notranje zadeve oziroma milice ter njeno delovanje v osamosvojitvenem procesu v ožjem smislu, njeno legalistično postopanje v primerih izrednih razmer, vojne nevarnosti ali vojne, torej pravna podlaga v času vojnega stanja, oboroženosti in pripravljenosti na bojne konflikte v okviru izgradnje obrambnega sistema Slovenije v osamosvojitveni vojni leta 1991.

Ključne besede: zakonodaja, osamosvojitve, Republika Slovenija, organi za notranje zadeve, milica

Varno komuniciranje v postopkih, pri katerih sodelujejo pomožni policisti

JASMINA PINOZA

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
jasmina.pinoza@student.um.si

Prispevek obravnava pomembnost varnega komuniciranja v postopkih, v katerih sodelujejo pomožni policisti. Poudarjamo, da je komunikacija ključnega pomena za uspešno izvajanje policijskih postopkov, saj lahko neustrezna komunikacija privede do napačnih interpretacij, napetosti in konfliktov. V prispevku so predstavljeni različni vidiki varne komunikacije, postopki in uporabljene tehnologije, vključno z načeli jasnosti, točnosti, primernosti in spoštovanja. Opozarjamo tudi na pomembnost ustrezne usposobljenosti pomožnih policistov za varno in učinkovito komuniciranje, saj lahko nepravilna komunikacija vpliva na njihovo varnost in varnost drugih udeležencev v postopku. V sklepu izpostavljamo pomen sodelovanja med policisti in pomožnimi policisti pri razvoju učinkovitih strategij za varno in učinkovito komunikacijo v policijskih postopkih.

Ključne besede: komunikacija, varnost, usposobljenost, pomožni policisti, postopki

Vloga zasebnega varovanja pri zagotavljanju notranje varnosti v Republiki Sloveniji

KLARA PODNAR,¹ TOMAŽ ČAS²

¹ Policija, Policijska postaja Tolmin, Tolmin, Slovenija
podnar.klara@gmail.com

² Čas – Zasebna šola za varnostno izobraževanje, Ljubljana, Slovenija
tina.cas@siol.net

Namen prispevka je raziskati vlogo zasebnega varovanja pri zagotavljanju notranje varnosti, pomen in ključne naloge te dejavnosti pri zagotavljanju varnosti ter vključenost zasebnega varovanja v nacionalnovarnostni sistem Republike Slovenije. Prvi metodi, ki smo ju uporabili, sta študij in analiza strokovne literature ter deskriptivna metoda. Pomagali smo si tudi z zgodovinsko in predvsem z metodo proučevanja vsebin predpisov in literature. V empiričnem delu prispevka smo uporabili metodo strukturiranega intervjuja in ob tem intervjujali različne strokovnjake s področja zasebnega varovanja kot tudi direktorje zasebnovarnostnih družb. Ugotavljamo, da ima zasebno varovanje z razvojem družbe vedno pomembnejšo vlogo za nacionalno varnost države in da si s svojim delovanjem zasluži pomembnejše mesto znotraj nacionalnovarnostnega sistema. Na strani države obstaja še precej možnosti za razvoj te dejavnosti na različnih področjih. Raziskava nudi pregled nad vlogo zasebnega varovanja pri zagotavljanju notranje varnosti, nazorno je prikazan delež, ki ga zasebno varovanje ob tem nosi. Omejitvev raziskave je predvsem v tem, da bi rezultati nosili večjo težo, če bi bilo opravljenih še več intervjujev. Prispevek v ospredje postavlja dejavnost zasebnega varovanja in stopnjo varnosti, h kateri prispeva v taki meri, da bi ji morali dati več pozornosti.

Ključne besede: zasebno varovanje, zasebna varnost, varnost, notranja varnost, nacionalnovarnostni sistem

Izzivi, posebnosti in priložnosti obravnave starejših žrtev nasilja

TEJA PRIMC, BRANKO LOBNIKAR, KAJA PRISLAN MIHELIC

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija

teja.primc@um.si, branko.lobnikar@um.si, kaja.prislan@um.si

Nasilje nad starejšimi predstavlja multidimenzionalen problem, ki je v primerjavi z drugimi oblikami nasilja (kot na primer nasilje v družini oziroma v intimnopartnerskih odnosih ali nasilje nad otroki) redkeje znanstveno raziskovan pojav. Skozi sistematični pregled literature smo identificirali ključne izzive, ki se pojavljajo pri obravnavanju nasilja nad starejšimi. Temeljno pomanjkljivost predstavlja nesistematično in parcialno raziskovanje nasilja nad starejšimi, ki vodi v pomanjkanje razumevanja narave in razširjenosti nasilja nad starejšimi. Problem sta tudi neenotni opredelitev in metodologija raziskovanja tega pojava, zaradi česar je ta pojav izrazito podporačan. Nadalje izziv predstavlja odkrivanje in kazensko pravno obravnavanje primerov nasilja nad starejšimi, še posebej tistih, ki so zaradi svoje narave posebej delikatni (na primer spolno nasilje). Ne nazadnje pa med pomembne izzive sodi tudi dilema, kateri preventivni ukrepi in mehanizmi pomoči žrtvam so nujno potrebni in kateri zares učinkoviti. Države so sicer razvile različne načine odzivanja na nasilje, vendar ugotavljamo, da so ti ukrepi namenjeni predvsem otrokom in ženskam, žrtvam nasilja, redko pa najdemo ukrepe, namenjene starejšim žrtvam nasilja. V prispevku bomo predstavili različne mehanizme obravnavanja zlorab in nasilja nad starostniki ter predstavili priložnosti za pomoč tovrstnim žrtvam nasilja, ki jih je treba obravnavati kot posebno ranljivo skupino.

Ključne besede: starostniki, nasilje, mehanizmi pomoči, odzivanje, preiskovanje

Pregled pristopov k ocenjevanju dela policijskih organizacij

TEJA PRIMC, ANŽE MIHELIC, KAJA PRISLAN MIHELIC

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
teja.primc@um.si, anze.mihelic@um.si, kaja.prislan@um.si

Ocenjevanje dela policijskih organizacij predstavlja polemično področje, saj spremembe v družbi vplivajo na pričakovanja javnosti in zahtevajo prilagoditve v izvajanju policijskega dela. Hkrati pa ocenjevanje dela predstavlja tudi metodološki in operativni problem. Da bi identificirali aktualne in primerne pristope k merjenju ocenjevanja učinkovitosti in uspešnosti policijskih organizacij, smo opravili sistematični pregled literature in analizo tujih praks. Tradicionalni pristopi ocenjevanja temeljijo na poročanju kvantitativnih podatkov o različnih policijskih aktivnostih in virih, ki jih policije pri tem uporabljajo. Ugotovitve naše raziskave kažejo, da poleg teh policije pristope nadgrajujejo s poročanjem o načinih izvajanja preventivne dejavnosti, reševanju problemov, odnosih z drugimi deležniki in javnostjo ter stopnji izpolnjevanja pričakovanj prebivalcev. Odločilen je izbor uravnoteženih kazalnikov, pri čemer se je treba izogniti merjenju vseh dostopnih podatkov in se osredotočiti le na ključne. Prav tako je nujno vzpostaviti stabilen, sistematičen in dolgoročen ocenjevalni okvir ter vanj vključiti poglobljene, kakovostne pristope k merjenju in ocenjevanju. V sistem merjenja sodobne policije vključujejo podatke o aktivnostih, ki se odražajo v zmanjšani stopnji kriminalitete, povečanem občutku varnosti pri prebivalcih in ugledu policije v družbi. Vrednotenje policije je treba postaviti v kontekst njenega temeljnega poslanstva in strateških ter operativnih ciljev.

Ključne besede: policija, kakovost, uspešnost, merjenje, tuje prakse

Ali korupcija omejuje reforme v zdravstvu?

BOŠTJAN SLAK,¹ MAJA LOKNAR,¹ ALEŠ BEHRAM,² BOJAN DOBOVŠEK¹

¹ Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
bostjan.slak@um.si, maja.loknar@student.um.si, bojan.dobovsek@um.si

² Indago d. o. o., Zagreb, Hrvaška
ales@indago.si

Pregled literature nakazuje, da v nekaterih državah visoka stopnja korupcije onemogoča razvoj učinkovitega in vsem državljanom dostopnega zdravstvenega sistema. Najpogostejše gre za države, ki so označene kot države z nizkimi dohodki (ang. *Low income countries*). V razvitejših državah, pa navkljub visoki percepciji o prisotnosti korupcije v zdravstvu, korupcije med zdravniki in pacienti ni veliko. Omenjeno velja tudi za Slovenijo, kjer raziskave in poročila nacionalnih organov kažejo, da je slovenski zdravstveni sistem najbolj podvržen korupcijskim tveganjem na področju javnih naročil in pri sodelovanju zdravnikov z zastopniki ali proizvajalci farmacevtskih in medicinskih produktov. V zadnjem času pa tudi na področju čakalnih vrst ter tako posredno na področju podeljevanja koncesij. In četudi so strokovnjaki in Komisija za preprečevanje korupcije že pred desetletji svarili pred omenjenimi tveganji, se je zelo malo naredilo za upravljanje le teh – kar se kaže v problematičnem stanju danes. Aktualne ideje za sanacijo stanja se ne kažejo kot učinkovite, česar ni možno neposredno povezati s korupcijo, je pa možno povezati s prisotnostjo nasprotja interesa med akterji in upravljavci slovenskega zdravstvenega sistema.

Ključne besede: korupcija, korupcijska tveganja, nasprotje interesov, zdravstvene reforme, zdravstvo

Pritožbeni mehanizmi nad delom občinskih redarjev, varnostnikov in detektivov – predlogi možnih nadgradenj

ANDREJ SOTLAR, MIHA DVOJMOC, BERNARDA TOMINC, MAJA MODIC

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
andrej.sotlar@um.si, miha.dvojmoc@um.si, bernarda.tominc@um.si, maja.modic@um.si

V prispevku predstavljamo glavne raziskovalne ugotovitve Ciljnega raziskovalnega projekta z naslovom Učinkovit pritožbeni mehanizem nad delom občinskih redarjev, varnostnikov in detektivov, ki smo ga zaključili v letu 2023. Na podlagi ugotovitev intervjujev s predstavniki občinskih redarstev, zasebnovarnostnih podjetij, detektivov, obeh zbornic s področja zasebnega varovanja in detektivske dejavnosti, občin, ministrstev za notranje zadeve in javno upravo in urada varuha človekovih pravic smo oblikovali modelov novih oziroma nadgrajenih pritožbenih postopkov, ki so bili nato prediskutirani tudi v okviru fokusne skupine strokovnjakov. Osnovno izhodišče modelov pritožbenih postopkov je učinkovito varstvo pravic in svoboščin posameznikov, ki menijo, da so jim bile v postopkih z občinskimi redarji, zasebnimi varnostniki in detektivi te pravice kršene in/ali prizadeto njihovo dostojanstvo. Predlagani modeli pritožbenih postopkov predstavljajo poizkus nadgradnje obstoječih v smeri večje neodvisnosti pritožbenih organov in ustvarjanja videza nepristranskosti postopkov. Vsekakor predstavljeni modeli še ne omogočajo njihove neposredne uporabe, ponujajo pa načelne rešitve z več variantnimi predlogi, ki naj odločevalcem olajšajo pot do izbire najprimernejšega pritožbenega postopka in njegove normativno-pravne operacionalizacije.

Ključne besede: pritožbeni postopki, občinski redarji, varnostniki, detektivi, Slovenija

Pravodajna moč občin pri predpisovanju prekrškov za zagotavljanje lokalne varnosti

BOJAN TIČAR

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
bojan.ticar@um.si

Občine lahko v slovenski ureditvi predpisujejo prekrške z občinskimi odloki. Pravila predpisovanja prekrškov v občinah morajo biti v skladu s splošnimi nomotehničnimi pravili kaznovalnega prava (*lex certa, lex scripta, lex stricta, lex praevia*), tako da temeljijo na glavnem kaznovalnem načelu: *nullum crimen nulla poene sine lege*. Pravodajna moč občin pri predpisovanju prekrškov je omejena na področja, ki so jim s strani države prenesena na podlagi zakonov. Občine lahko predpisujejo prekrške na podlagi zakonov, ki jim določajo pristojnosti in področja delovanja. V okviru teh področij lahko občine sprejemajo prekrškovne odloke, ki so prilagojeni specifičnim lokalnim okoliščinam. Sprejmejo lahko odloke o prekrških na področju javnega reda, urejanja prostora, varstva okolja, prometa, komunalnih zadev in podobno. Občina ima pristojnost za odločanje o prekrških, ki so zagrešeni na njenem območju in za katere je predpisala prekršek. Pri tem mora spoštovati ustavna in zakonska načela, ki varujejo pravice in interese državljanov. Občina lahko v okviru svojih pristojnosti in zakonskih določil predpisuje globe za občinske prekrške samo v enotnem znesku, nikoli v razponu. Globe so odvisne od teže prekrška in se lahko razlikujejo od občine do občine. Vendar pa občine nimajo pristojnosti za sprejemanje odlokov o prekrških, ki bi bili v nasprotju z ustavo in zakoni.

Ključne besede: občinska varnost, prekrški v občinah, občinski odloki, pristojnosti občin, pravodajna moč občin

Vpliv direktive NIS2 na ponudnike storitev upravljanja kibernetске varnosti

SARA TOMŠE,¹ BLAŽ MARKELJ²

¹ Telekom Slovenije, Ljubljana, Slovenija
sara.tomse@telekom.si

² Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
blaz.markelj@um.si

Nova direktiva NIS2 obravnava varnost omrežij in informacijskih sistemov. Države članice jo morajo do 17. oktobra 2024 prenesti v lokalno zakonodajo. NIS2 prinaša veliko novosti, ključna pa je, da vključuje nove sektorje. Podatki kažejo, da globalno primanjkuje strokovnjakov s področja kibernetске varnosti, hkrati pa tradicionalna oblika dela ne zagotavlja ustrezne kibernetске varnosti, saj državnih meja v kibernetskem okolju ni. To pomeni, da smo grožnjam izpostavljeni brez prestanka. Vzpostavitev ekipe kibernetских strokovnjakov je povezana z visokimi stroški, zato se lahko organizacije za upravljanje kibernetске varnosti odločijo za najem zunanjega ponudnika (MSSP). Zaradi širitve sektorjev bo pomoč pri MSSP iskalo čedalje več organizacij. Tudi MSSP se srečujejo z izzivom pridobivanja usposobljenih strokovnjakov za upravljanje kibernetске varnosti, širitev obsega sektorjev pa bo ta izziv dodatno poglobila. Čas poročanja po zaznavi kibernetskega incidenta se znižuje na 24 ur, kar od ponudnikov zahteva dobro poznavanje informacijskega okolja naročnika in skrbno načrtovan dogovor o odzivu na kibernetске incidente. Organizacije, ki bodo želele najeti storitve MSSP, bodo morale sprejeti interne politike s področja informacijske in kibernetске varnosti. S tem se bo na strani naročnikov povečala tudi potreba po usposobljenih strokovnjakih IT, saj morajo, če želimo zagotoviti večplastno zaščito, ki je temelj kibernetске varnosti, delovati kot podaljšana roka MSSP.

Ključne besede: direktiva NIS2, kibernetска varnost, upravljanje kibernetске varnosti, MSSP, večplastna zaščita

Krizne intervencije v zaporu z vidika strokovnega delavca

URŠKA TROPENAUER, KATJA VOH

Ministrstvo za pravosodje, Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij,
Zavod za prestajanje kazni zapora Maribor, Maribor, Slovenija
urska.tropenauer@gov.si, katja.voh@gov.si

Zaposleni v zaporu se skoraj dnevno srečujemo s kriznimi situacijami. Vsak krizni dogodek vpliva tako na varnostni kot na psihosocialni vidik posameznika. Navadno gre za močne čustvene reakcije, posameznik se počuti ogroženo, ranljivo in nemočno, kar vpliva na njegovo celostno funkcioniranje v dani situaciji in tudi kasneje. Dogodki so skrajno negativni, nepredvidljivi ali nenadni in jih ni mogoče nadzorovati (Cvetek, 2009). Krizna intervencija je oblika strokovne pomoči, ki se izvaja takoj oziroma v čim krajšem času po kriznem dogodku. Njen namen je posameznikom pomagati, da se na ustrezen način spoprimejo s posledicami te izkušnje in čim prej ponovno vzpostavijo svojo prejšnjo raven fizičnega in čustvenega delovanja. Razlikujejo se od zahtevnosti situacije, ne glede na pristop pa je za reševanje te ključnega pomena odnos. Ko strokovni delavec skupaj s pravosodnimi policisti in drugimi delavci zavoda pristopi k reševanju krizne situacije, si pomaga z različnimi tehnikami in metodami strokovnega dela, s katerimi pripomoremo k občutku varnosti, nadzora, umirjenosti, samoučinkovitosti (npr. po ABC modelu kriznih intervencij; Kanel, 1999). V zaporskem okolju se tako soočamo s preprečevanjem samomorilnega vedenja, s prepoznavo akutnih psihotičnih stanj, z gladovno stavkajočimi, z izbruhi nasilja, s sporočanjem slabih novic, z nenadnimi spremembami v funkcioniranju oseb zaradi zlorabe psihoaktivnih substanc ...

Ključne besede: zapor, krizna intervencija, reševanje »tukaj in sedaj«, timski pristop, vzpostavitev samokontrole

Hibridne grožnje in kibernetška varnost

MATJAŽ TRUNKELJ, BLAŽ MARKELJ

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
matjaz.trunkelj@student.um.si, blaz.markelj@um.si

Zoperstavljanje hibridnim grožnjam v povezavi s kibernetškimi napadi predstavlja za organizacije v sektorjih kritične infrastrukture funkcionalne in varnostne izzive. Medsebojna prepletenost sistemov kritične infrastrukture omogoča akterjem izkoriščanje varnostnih vrzeli v uporabljeni programski in strojni opremi. Razvoj ofenzivnih kibernetških zmogljivosti omogoča akterjem prilagoditev njihovih taktik, tehnik in procesov za uspešno izvedbo kibernetških napadov na ciljne sisteme njihovih tarč. Razvrščanje, karakterizacija in prepoznavanje kibernetških varnostnih groženj predstavlja prioriteto nalogo organizacij v sektorjih kritične infrastrukture, saj omogoča vpeljavo sodobnih kibernetških protiukrepov. Implementirane varnostne politike organizacij morajo zaposlene dojemati kot informacijsko bogastvo, ki predstavlja eno največjih potencialnih kibernetških groženj in vektorjev napadov. Asimetričnost in nepričakovanost zahteva od organizacij celovit pristop, ki vključuje vse njene akterje na področju aktivnih in pasivnih ukrepov pri izvedbi strategij in procesov na področju zagotavljanja kibernetške varnosti. Vpeljava obrambe v globino predstavlja tisto strategijo, ki omogoča sprejem ustreznih organizacijskih strategij, varnostnih politik in večplastnih varnostnih ukrepov po celotnem sistemu. Operativna izmenjava informacij med vsemi deležniki ter aktivno sodelovanje omogoča razvoj učinkovitih mehanizmov za preprečevanje, odvracanje in omejevanje učinkov kibernetško-hibridnih groženj. Ozaveščanje zaposlenih v sektorjih kritične infrastrukture predstavlja pomemben dejavnik pri krepitvi kibernetške varnosti ter zahteva uvedbo in integracijo takšnih ukrepov, ki upoštevajo vse zaposlene znotraj vseh organizacijskih enot.

Ključne besede: hibridne grožnje, kibernetška varnost, kibernetški prostor, kritična infrastruktura, ozaveščanje zaposlenih

Opredelevanje psiholoških težav na srednjih šolah

FREIA VERBINC, TAŠA TORBICA, ISABEL ČEŠLJAR, TIMEJA OSET,
EVELIN JUHA

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija

freia.verbinc@student.um.si, isabel.cesljar@student.um.si, timeja.oset@student.um.si,

evelin.juha@student.um.si

Psihološke težave predstavljajo svetovni problem v izobraževalnih centrih. Čeprav je zadnje čase ta tematika v javnosti vedno bolj obravnavana, se dijaki še vedno soočajo s stigmatizacijo psiholoških problemov, kar jih omejuje pri iskanju potrebne pomoči. Raziskava je bila izvedena v obliki anketiranja dijakov in intervjujev socialnih delavcev na Gimnaziji Jožeta Plečnika. Rezultati raziskave so pokazali, da je stigmatizacija psiholoških težav na omenjeni gimnaziji prisotna, vendar le v majhni meri. Največkrat se dijaki soočajo s stigmatizacijo sovrstnikov in staršev. Prav tako so izpostavili, da ni dovolj ozaveščanja in izobraževanja o pomembnosti duševnega zdravja in psiholoških težav, kar pa predstavlja enega izmed ključnih dejavnikov, ki pripomorejo k zmanjševanju stigmatizacije na obravnavanem področju. Nadalje je bilo ugotovljeno, da se na dotični gimnaziji ne izvaja dovolj preventivne dejavnosti, ki bi preprečila stigmatizacijo psiholoških težav. Glede na pregled literature in priporočila anketiranih dijakov menimo, da bi programi izobraževanja o psiholoških težavah pripomogli k večji ozaveščenosti, večjemu razumevanju in manjši stigmatizaciji duševnega zdravja in s tem povezanimi težavami. Priporočeno bi bilo tudi dodatno izobraziti socialne delavce in učitelje. Predlagamo tudi nadaljnje raziskovanje na tem področju, na regijski ali na nacionalni ravni.

Ključne besede: psihološke težave, stigmatizacija, dijaki, srednje šole, ozaveščanje

24. DNEVI VARSTVOSLOVJA, PODČETRTEK, 13. IN 14. JUNIJ 2023: ZBORNİK POVZETKOV

MAJA MODIC, IGOR AREH, BENJAMIN FLANDER,
TINKARA PAVŠIČ MREVLJE (UR.)

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
maja.modic@um.si, igor.areh@um.si, benjamin.flander@um.si, tinkara.pavsic@um.si

Prispevki 24. konference Dnevi varstvoslovja prinašajo strokovni in znanstveni premislek o načinih in virih za zagotavljanje varnosti sodobne družbe. V zborniku so zbrani napovedniki petih okroglih miz in osemindeset povzetkov, v katerih se avtorji lotevajo tematik policijske dejavnosti, zasebnega varovanja, pritožbenih postopkov, varnosti v lokalnih skupnostih, preiskovanja kaznivih dejanj, kriminologije, nasilja, detektivske dejavnosti, izvrševanja kazenskih sankcij, kibernetske varnosti, sodobnih tehnologij pri zagotavljanju varnosti in drugih aktualnih varnostnih izzivov sodobne družbe.

Ključne besede:

Dnevi
varstvoslovja,
varstvoslovje,
varnost,
policijska
dejavnost,
kriminologija,
kriminalistika,
informacijska
varnost,
penologija

**24TH DAYS OF CRIMINAL JUSTICE
AND SECURITY, PODČETRTEK,
13TH & 14TH OF JUNE 2023:
BOOK OF ABSTRACTS**

MAJA MODIC, IGOR AREH, BENJAMIN FLANDER,
TINKARA PAVŠIČ MREVLJE (EDS.)

University of Maribor, Faculty of Criminal Justice and Security, Ljubljana, Slovenia
maja.modic@um.si, igor.areh@um.si, benjamin.flander@um.si, tinkara.pavsic@um.si

Keywords:
Days of criminal
justice and
security,
criminal justice and
security,
security,
policing,
criminology,
criminalistics,
information
security,
penology

Contributions of the 24th Conference Days of Criminal Justice and Security represent professional and scientific consideration of paths and resources for provision of security in contemporary society. The book of abstracts includes abstracts of five round tables and forty-eight contributions, dealing with a broad range of topics such as policing, private security, complaint procedures, security and safety in local communities, criminal investigation, criminology, violence, private detective activities, the implementation of criminal sanctions, cyber security, technologies in the security provision, and other current security challenges of contemporary society.

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede